

บทที่ 5

การจัดทำกฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร

ตามหลักความมั่นคงของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจำเป็นต้องมีกำลังพลทางทหารเป็นหลักซึ่งมีหน้าที่สำคัญต่อการรักษาเอกราชของชาติให้ดำรงอยู่ได้ด้วยความปลอดภัยทั้งในภาวะปกติหรือในภาวะสงคราม สำหรับกำลังพลทางทหารในภาวะปกติจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กำลังพลจากทหารประจำการที่เป็นข้าราชการและปฏิบัติหน้าที่ทำนองเดียวกันกับข้าราชการอื่น (ทหารอาชีพ) และที่เป็นกำลังพลจากประชาชนทั่ว ๆ ไปเข้ามาเป็นทหารในช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยทุกคนต้องอยู่ประจำในหน่วยตลอด 24 ชั่วโมง เรียกว่า ทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) จากการคัดเลือกเข้ามาฝึกอบรมพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติพร้อมทั้งบุคลิกให้มีประสิทธิภาพในลักษณะดังเช่นทหาร เพื่อให้มีความพร้อมปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการไว้ล่วงหน้าหากมีภัยสงครามเกิดขึ้น สำหรับการเกณฑ์ทหารของประเทศไทยในปัจจุบันใช้รูปแบบการเกณฑ์ทหาร เมื่อชายไทยมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ มีหน้าที่เข้ามาคัดเลือกรับราชการทหารด้วยวิธีการเรียกมาตรวจคัดเลือก ซึ่งเป็นวิธีการตามกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติไว้ แต่พบว่าในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารยังประสบกับปัญหาตามขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน การตรวจคัดเลือก การฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ การแสวงหาประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต และสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการในปัจจุบัน นั้นไม่ชอบเลือกปฏิบัติ หรือมีการกระทำที่เห็นได้ชัดถึงความไม่เสมอภาค หรือเป็นที่มาของช่องทางในการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อันแสดงถึงสภาพปัญหาความไม่เสมอภาคของกฎหมายที่มีต่อชายไทย และจากความบกพร่องของกฎหมายที่บัญญัติไว้ไม่มีความเหมาะสมกับปัจจุบัน จึงนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิของกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ โดยมีรูปแบบเป็นมาตรฐานสากลเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ และได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยคำนึงถึง ความเหมาะสมตามสัดส่วนระหว่างการดำเนินมาตรการของรัฐกับการคุ้มครองสิทธิของประชาชนเมื่อรัฐจะวางกฎเกณฑ์หรือใช้อำนาจใด ๆ เพื่อให้บรรลุซึ่งประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของรัฐได้ต้องเลือกวิธีหรือมาตรการที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพ

ของประชาชนให้น้อยที่สุด อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ในบทบัญญัติที่ไม่เอื้อต่อรูปแบบการเกณฑ์ทหารที่เหมาะสมกับบริบทของการพัฒนาประเทศและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร ดังนั้นในการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวนี้การวิจัยกำหนดประเด็นการวิเคราะห์ในบทนี้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)

การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) เป็นเทคนิคทางการตลาดเพื่อสร้างสรรค์สังคม กำหนดวิธีเก็บข้อมูล โดยมีแนวคิดที่ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยจะนำมาใช้วิเคราะห์หาคำตอบตามโจทย์วิจัยนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงแทนที่จะเป็นผู้วิจัยที่เป็นฝ่ายวิจัยหาคำตอบเอง แนวคิดนี้จึงใช้วิธีการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องโดยตรง (Stakeholders) เป็นประชากรที่จะมีส่วนร่วมออกแบบคำตอบตามข้อค้นพบจากโจทย์วิจัย เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องตรงตามความต้องการของประชากร ผู้มีส่วนได้เสียที่กำหนดไว้ในกรณีการจัดทำกฎหมายหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ได้กฎหมายที่ดีสามารถใช้บังคับอย่างได้ผล โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกฎหมายฉบับนั้นจะมีโอกาสมีส่วนร่วมในการออกแบบสาระสำคัญของร่างกฎหมายว่ารูปแบบการเกณฑ์ทหารเพื่อเป็นสาระสำคัญของกฎหมายในการปรับปรุงแก้ไข และคำตอบที่ได้จากกระบวนการดำเนินการ โดยวิธีนี้ผู้วิจัยมีหน้าที่ในการนำเอาคำตอบจากการใช้วิธีวิทยาการวิจัยนี้ไปวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยด้วยวิธีการที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้สำหรับการจัดทำกฎหมายให้เป็นกฎหมายที่เหมาะสมต่อการใช้บังคับ ทั้งนี้เพราะกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ส่วนใหญ่ยังมีข้อจำกัดในการใช้บังคับและการปฏิบัติตามเพราะกฎหมายจะมุ่งเน้นไปที่การบังคับและมีกำหนดโทษที่จะทำให้มีการยอมทำตามเพราะกลัวการถูกลงโทษ จึงส่งผลให้มีการพยายามหลีกเลี่ยงกฎหมายโดยการใช้ช่องทางจากการตีความ ดังนั้นกฎหมายที่ดีจึงควรที่จะคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้สามารถใช้บังคับได้จริง ซึ่ง สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และพราวพรรณราย มัลลิกะมาลย์ (2555) กับสุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ (2555) ได้นำเอาแนวคิดการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีนี้ไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัย ทำให้ได้คำตอบที่เกิดจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขหรือจัดทำร่างกฎหมาย ดังนั้นการวิจัยนี้จึงนำเอาวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มาใช้

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนากฎหมายว่ารูปแบบการเกณฑ์ทหารเพื่อการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร โดยเฉพาะในครั้งนี้นี้การวิจัยสังเกตเห็นถึงความสำคัญที่จะให้ผู้เกี่ยวข้องกันกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารได้เข้ามามีส่วนร่วม จึงนำเอาแนวทางที่เรียกว่า วิธีการมีส่วนร่วม

ออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) มาประยุกต์ใช้ เนื่องจากวิธีการนี้ เกิดจากแนวคิดที่มุ่งประสงค์จะให้การออกแบบในเรื่องใดก็ตามสมควรที่จะให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้รับผลกระทบจากรูปแบบที่จะกำหนดขึ้น แต่เพื่อให้แน่ใจว่า รูปแบบที่จัดทำขึ้นมานั้น สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องและนำไปใช้ได้จริง สิ่งที่จะได้รับการออกแบบนี้จะมีลักษณะเป็นรูปธรรมจับต้องได้ (Physical Artifacts) ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีนี้จึงแตกต่างจากการเก็บรวบรวมที่ทำกันตามปกติของการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะ Top-Down Approach แต่วิธีการนี้เป็น Bottom-up Approach หมายความว่า ความคิด ความต้องการและกระบวนการวิธีการต่าง ๆ จะมาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยตรง การได้ ข้อมูลด้วยวิธีการ Co-Design นี้ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามี การนำวิธีการนี้ไปใช้แล้วประสบความสำเร็จ เช่น สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ (2558) ได้นำไปใช้ในการออกแบบโดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องช่วยกันหาคำตอบที่จะนำไปใช้ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลในลักษณะให้ผู้มีส่วนได้เสียเป็นประชากรที่มีส่วนร่วมในการออกแบบนั้น จะทำให้ได้ต้นแบบการดำเนินการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมโดยแท้ของผู้ที่จะต้องปฏิบัติตาม จึงน่าจะเป็นการยอมรับว่ารูปแบบที่ได้มาสามารถจะนำไปสู่การปฏิบัติได้ เพราะมาจากผู้ที่ต้องปฏิบัติตามแบบที่ออกมานั้นเอง ทั้งนี้เพราะวิธี Co-Design จะมองว่าผู้ที่มาร่วมออกแบบเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Expert of his/her experience) ที่มีประสบการณ์ที่จะเข้ามาให้ความรู้ ระดมสมองและสร้างความคิด (Generate idea) ร่วมกับผู้วิจัย เพราะผู้วิจัย อาจไม่สามารถเข้าใจถึงความต้องการ อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ที่ต้องปฏิบัติได้เต็มที่

การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) เป็นวิธีการ วิชชาการวิจัยที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 วิชชาการวิจัยที่กำหนดให้ประชากรผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ได้มีส่วนร่วมกันออกแบบประเด็นที่จะนำไปปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติ ราชการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งการวิจัยได้คำตอบเป็นประเด็นกฎหมายที่เป็นแบบโครงสร้างและสาระสำคัญของบทบัญญัติกฎหมายที่จะพัฒนาเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร มาแล้วดังวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 โดยมีกระบวนการวิธีดำเนินการจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ เพื่อเป็นการยืนยันความครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อให้เป็นกฎหมายที่สามารถใช้บังคับได้ ตามเป้าหมายหลัก คือ การมีทหารกองประจำการที่มาจากกระบวนการวิธีดำเนินการ โดยชอบ และการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนของผู้ถูกเกณฑ์ทหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การดำเนินการ Co-Design จัดขึ้นที่ ณ ห้องลาเวนเดอร์ 1 อาคาร 3 ชั้น 3 โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน หลักสี่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2564 โดย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการจัดทำ Co-Design ประกอบด้วย

1) การกำหนดประชากรร่วมออกแบบ

กลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารกองประจำการเป็นกลุ่มประชากรในการจัดทำ Co-Design รวมทั้งสิ้น จำนวน 16 คน แยกออกเป็น 4 กลุ่ม (ดูภาพประกอบที่ 5.1) ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ข้าราชการทหาร จำนวน 4 ท่าน

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการ จำนวน 4 ท่าน

กลุ่มที่ 3 ผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ จำนวน 4 ท่าน

กลุ่มที่ 4 ประชาชน จำนวน 4 ท่าน

ภาพประกอบที่ 5.1 การจัดทำ Co-Design

ประชากรทั้ง 4 กลุ่มนี้ แยกออกเป็นกลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม

ประชากรกลุ่มเฉพาะ หมายถึง ประชากรที่มีประสบการณ์หรือมีหน้าที่เฉพาะในด้านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารมี 4 กลุ่ม ๆ กลุ่มละ 4 คน (ดูภาพประกอบที่ 5.2) ได้แก่

กลุ่มเฉพาะ 1 ข้าราชการทหาร จำนวน 4 ท่าน

กลุ่มเฉพาะ 2 นักวิชาการ จำนวน 4 ท่าน

กลุ่มเฉพาะ 3 ผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ จำนวน 4 ท่าน

กลุ่มเฉพาะ 4 ประชาชน จำนวน 4 ท่าน

ภาพประกอบที่ 5.2 ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ประชากรกลุ่มผสม หมายถึง กลุ่มประชากรที่มาจากประชากรในกลุ่มเฉพาะ แยกมา กลุ่มละ 1 คน เพื่อผสมรวมเป็น 4 คน ต่อ 1 กลุ่ม ดังนั้น แต่ละกลุ่มผสมจะประกอบด้วย ข้าราชการ ทหาร นักวิชาการ ผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ และประชาชน (ดูภาพประกอบที่ 5.3)

ภาพประกอบที่ 5.3 ประชากรกลุ่มผสม

การจัดให้มีประชากรกลุ่มเฉพาะทำให้การอภิปรายร่วมกันภายในแต่ละกลุ่มเฉพาะที่ต่างก็มีประสบการณ์คล้ายกันมาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความต้องการให้มีการจัดทำร่างบทบัญญัติมาตราที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร เพื่อใช้บังคับในการรับราชการทหารกองประจำการ

ส่วนการจัดให้มีประชากรกลุ่มผสมร่วมกันอภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็นจะทำให้ได้รูปแบบการเกณฑ์ทหารที่มาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของประชากรแต่ละคนในกลุ่ม ซึ่งเมื่อได้ข้อสรุปออกมาจะทำให้ได้ร่างบทบัญญัติมาตราที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร เพื่อคุ้มครองสิทธิของชายไทยในด้านการเกณฑ์ทหารที่เกิดจากการยอมรับของประชากรกลุ่มผสม

2) การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design

โดยเหตุที่กำหนดประชากรออกเป็น 4 กลุ่ม สถานที่จึงต้องแยกเป็น 4 โต๊ะห่างจากกัน เพื่อไม่ให้เกิดการร่วมแสดงความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มรบกวนกัน แต่อยู่ในห้องเดียวกัน จึงจำเป็นที่จะเป็นห้องขนาดใหญ่ ซึ่งการวิจัยนี้ได้ใช้สถานที่ ณ ห้องลาเวนเดอร์ 1 อาคาร 3 ชั้น 3 โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน หลักสี่ กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำเมื่อวันจันทร์ที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2564

3) การจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำ Co-Design

ผู้วิจัยจัดเตรียมกระดาษแผ่นใหญ่และเครื่องเขียนสำหรับเขียนคำตอบจากมติของแต่ละกลุ่ม พร้อมแท่นที่ตั้งเพื่อใช้ในการจดประเด็นคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มรวม

4) จัดเตรียมเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ในการบันทึกมติของที่ประชุมกลุ่ม (ดูภาพประกอบที่ 5.4)

ภาพประกอบที่ 5.4 เลขานุการกลุ่มประชากรเฉพาะและประชากรผสม

1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงเช้า เป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มเฉพาะ การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง มีการดำเนินการ ดังนี้

- กลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มที่จะทำหน้าที่รายงานผลจากข้อตกลงของกลุ่มต่อกลุ่มอื่น ๆ เมื่อเสร็จสิ้นการร่วมทำ Co-Design

- ผู้วิจัยนำเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการจัดทำ Co-Design ประเด็นในการอภิปรายของประชากร Co-Design ที่เป็นประเด็นจากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางการอภิปราย แต่ไม่จำกัดว่าในการอภิปรายจะต้องยึดตามประเด็นเหล่านั้น ประชากรกลุ่มเฉพาะสามารถที่จะนำประเด็นอื่น ๆ ที่คิดว่าเหมาะสมมาอภิปรายได้

คำตอบที่ได้มาจากการอภิปรายในกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มเมื่อมีการนำเสนอต่อที่ประชุมแล้วถือว่าเป็นการเสร็จสิ้นการดำเนินการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มเฉพาะ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่การวิจัยได้นำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป (ดูภาพประกอบที่ 5.5)

ภาพประกอบที่ 5.5 การอภิปรายและการนำเสนอต่อที่ประชุม

ช่วงบ่าย เป็นการจัดทำ Co-Design กลุ่มผสม การวิจัยใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง มีการดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเฉพาะ

1.3 ประเด็นในร่างกฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร

จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ได้คำตอบของกฎหมายในการรับรองและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับประชากรทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมได้ร่วมกันอภิปราย ซึ่งอาจจะยึดหรือไม่ยึด ตามประเด็นเหล่านี้ก็ได้ หรืออาจเพิ่มเติมบางประเด็นก็ได้

ประเด็น Co-Design ที่เป็นแนวทาง มี 5 ประเด็น คือ

1) คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์

1.1 คำนิยาม “ชายไทย”

1.2 เพศ

2) วิธีการคัดเลือก

2.1 การโยกย้ายสามะ โนครัว และภูมิลำเนาทหาร

2.2 การตรวจร่างกายและสุขภาพ

2.3 การเตรียมฉลาก

3) กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์

3.1 หลักสูตรการฝึกอบรม

- หลักสูตรการฝึกอบรม

- หลักเกณฑ์การฝึก

3.2 ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ

- ลักษณะงานทางการทหาร

4) ความรับผิดชอบ

4.1 สวัสดิและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร

- ขั้นตอน การลงบัญชีทหารกองเกิน และการตรวจร่างกาย

- รับผิดชอบในเรื่อง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และวินัยทหาร

- อัตรากำลัง

4.2 ครูฝึก

- ขั้นตอน การฝึกที่มีความเข้มงวด เคร่งครัด ประกอบกับการลงโทษที่รุนแรง

จนได้รับบาดเจ็บต่อร่างกาย หรือสาหัสจนเสียชีวิต

- รับผิดชอบในเรื่อง เจตนาทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิต ลักษณะ

ละเมิด และวินัยทหาร

- อัตรากำลัง

4.3 ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ

- การหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเกณฑ์ทหาร
- รับผิดชอบในเรื่องการหลีกเลี่ยงไม่เข้าเกณฑ์ทหาร
- อัตราโทษ

5) สิทธิประโยชน์

5.1 สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- อัตราเงินเดือน
- การรักษาสุขภาพ
- การจัดหลักสูตรวิชาชีพ
- ทุนการศึกษา
- ระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ

5.2 สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ

- คุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ
- กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ

1.4 ผลการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ

ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม ได้อภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อหาคำตอบที่จะเป็นร่างบทบัญญัติมาตราที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหารและได้คำตอบแยกตามประเด็นดังนี้

ประเด็น คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น คำนิยาม “ชายไทย”

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการกำหนดเพศของชายไทยเพื่อเข้ารับการคัดเลือกทหารกองประจำการ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดขอบเขตสถานะของความเป็นชายไว้ ดังนั้นเห็นว่าควรกำหนดเป็น ชายที่มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการกำหนดเพศของชายไทยในปัจจุบันเพื่อเข้ารับการคัดเลือกทหารกองประจำการให้มีสถานะเป็นเพศชาย เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับมานาน จึงทำให้ไม่สอดคล้องกับปัจจุบัน จึงควรกำหนดให้ชายไทย เป็นผู้มีเพศเป็นชาย โดยกำเนิดที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการกำหนดเพศของชายไทยเพื่อเข้ารับการเกณฑ์ทหารให้มีสถานะเป็นเพศชายนั้น เนื่องจากเพศสภาพของการเป็นชายในอดีตแตกต่างจากปัจจุบันที่มีกลุ่มชายที่มีความหลากหลายทางเพศ จึงเห็นว่าควรกำหนดให้เป็นชายผู้มีสัญชาติไทยทุกคน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการกำหนดเพศของชายไทยในปัจจุบันที่จะต้องเข้ารับการคัดเลือกทหารกองประจำการ เห็นว่าการกำหนดขอบเขตของความเป็นชายไทยเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากความเป็นชายในอดีตกับความเป็นชายในปัจจุบันมีความแตกต่างที่มีทั้งกลุ่มสร้างหรือกลุ่มหลากหลายทางเพศที่โดยสรีระเป็นชายเหมือนชายทั่วไปแต่จิตใจกลับนิยมเพศชายเหมือนกันและมีชายหลายรายที่ได้แปลงเพศเป็นหญิง จึงเห็นว่ากำหนดค่านิยมชายไทย ให้เป็นผู้ที่มีเพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชาย

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นค่านิยม “ชายไทย” พบว่ามีความเห็นว่าเป็น การยอมรับว่าการกำหนดลักษณะเฉพาะประจำตัวของชายไทยก่อนเรียกเข้ารับการตรวจคัดเลือกเป็นทหารกองประจำการ ซึ่งกำหนดให้ทหารกองประจำการมีสถานะทางเพศเป็น “ชาย” แต่ไม่ได้มีค่านิยมไว้จึงเป็นปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน จึงส่งผลให้เพศสภาพของการเป็นชายในอดีตแตกต่างจากปัจจุบันที่มีกลุ่มชายที่มีความหลากหลายทางเพศหมายความว่าชายไทยที่เป็นกลุ่มสร้างหรือกลุ่มหลากหลายทางเพศที่โดยสรีระเป็นชายเหมือนชายทั่วไปแต่จิตใจกลับนิยมเพศชายเหมือนกันและมีชายหลายรายที่ได้แปลงเพศเป็นหญิง ซึ่งตามกฎหมายก็ยังถือว่าเป็นชายอยู่จึงต้องมีหน้าที่เป็นทหารกองประจำการจึงเป็นปัญหาในขณะเมื่อเข้ากองประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้ชายไทยเป็นผู้ที่มีเพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชาย

ประเด็น วิธีการคัดเลือก

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น การโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหารจากขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน จากการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ไม่ประสงค์เข้ารับการเกณฑ์ทหารด้วยวิธีการจับฉลาก เห็นว่าควรกำหนดโทษสำหรับเจ้าหน้าที่หากพบว่ามีกรทุจริตเกิดขึ้น และการลงทะเบียนสามารถคัดเลือกที่ไหนก็ได้ให้ถือเอาตามที่อยู่ของทะเบียนบ้าน

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการลงบัญชีทหารกองเกินที่เกิดปัญหาขึ้นจากการโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหารจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ดังนั้นควรกำหนดให้หากตรวจพบว่ามี การย้ายภูมิลำเนาภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงทะเบียนทหารกองเกินก็ให้กลับไปใช้สิทธิในภูมิลำเนาเดิม

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการลงบัญชีทหารกองเกินของผู้ไม่สมัครใจจะต้องหาวิธีขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ให้ทำการโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหารเพื่อให้รอดพ้นจากการถูกเข้ารับการเกณฑ์ทหารด้วยวิธีการจับฉลาก จึงเห็นว่าควรกำหนดโทษสำหรับเจ้าหน้าที่หากพบว่ากระทำทุจริตจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบให้เกิดการหลีกเลี่ยงเพื่อให้มีการโยกย้ายภูมิลำเนาเกิดขึ้น

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหารจากขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกินที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน เห็นสมควรว่าให้กำหนดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้วยการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ และให้ยึดเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นการโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร พบว่า มีความเห็นว่า การลงบัญชีทหารกองเกินควรกำหนดให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบว่ามี การย้ายภูมิลำเนาภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ก็ให้กลับไปใช้สิทธิในภูมิลำเนาเดิม และควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่หากพบว่ามีการทุจริตใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

ประเด็น การตรวจร่างกายและสุขภาพ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาในการเข้ารับการคัดเลือกด้วยวิธีการตรวจร่างกายและสุขภาพเพื่อให้ได้ชายไทยที่มีร่างกายสมบูรณ์เข้าเป็นทหารกองประจำการ จึงทำให้ผู้ที่ไม่สมัครใจเข้ารับราชการทหารกองประจำการใช้วิธีการของใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลเอกชน จึงทำให้รอดพ้นจากการเป็นทหารกองประจำการ ดังนั้นเห็นว่าควรกำหนดให้การตรวจร่างกายและสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์ ต้องมาจากโรงพยาบาลภาครัฐ

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการตรวจร่างกายและสุขภาพของชายไทยที่ต้องเข้ารับการคัดเลือดในปัจจุบันที่เกิดปัญหาจากการใช้วิธีการให้ระบุในใบตรวจร่างกายว่าเป็นผู้มีความผิดปกติทางร่างกาย หรือให้ระบุว่าเป็นโรคที่ไม่สามารถรับราชการทหารได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง จึงเป็นช่องทางให้ผู้ที่ต้องการหลีกเลี่ยงการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ อาจใช้ใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลเอกชนมายื่นในวันตรวจคัดเลือดทหารกองประจำการ เพื่อให้รอดพ้นจากวิธีการจับฉลาก จึงเห็นว่าควรกำหนดให้ในการตรวจร่างกายและสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์ต้องมาจากโรงพยาบาลภาครัฐ

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือดทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัจจุบันปัญหาการตรวจร่างกายและสุขภาพ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้ที่ไม่ต้องการเข้าเป็นทหารกองประจำการจะใช้วิธีการขอใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลเอกชนมายื่นในวันตรวจคัดเลือดทหารกองประจำการว่าตนเป็นโรคต้องห้ามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ว่าการตรวจสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์จะต้องมาจากโรงพยาบาลของภาครัฐเท่านั้น เห็นว่าสมควรที่จะต้องกำหนดให้การขอรับใบรับรองแพทย์เพื่อนำมาให้เห็นหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจคัดเลือดจะต้องมาจากโรงพยาบาลภาครัฐ ตามระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการตรวจร่างกาย

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการตรวจร่างกายและสุขภาพของผู้เข้าคัดเลือกทหารกองประจำการในปัจจุบันนี้สามารถขอรับใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลเอกชน เพื่อนำมาแสดงในวันตรวจคัดเลือดได้ว่าตนเป็นโรคที่ไม่สามารถรับราชการทหารได้ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง จึงส่งผลให้ผู้ไม่ประสงค์เข้ารับราชการทหารกองประจำการรอดพ้นจากวิธีการจับฉลาก มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้ในการตรวจร่างกายและสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์นั้นจะต้องมาจากโรงพยาบาลของรัฐ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นการตรวจร่างกายและสุขภาพ พบว่า มีความเห็นว่า ในการเข้ารับการตรวจคัดเลือดตามขั้นตอนของการตรวจร่างกายและสุขภาพมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขอรับใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลเอกชนเพื่อมาแสดงในวันตรวจคัดเลือกว่าตนเป็นโรคที่ไม่สามารถรับราชการทหารได้ตามกฎกระทรวงที่กำหนดไว้ จึงมีความเห็นให้กำหนดเป็นการตรวจสุขภาพ เพื่อเป็นการครอบคลุมถึงการตรวจทั้งร่างกายและอนามัยที่มาจากโรงพยาบาลของรัฐเท่านั้น

ประเด็น การเตรียมผลาก

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาจากการจัดเตรียมและตรวจสอบผลากที่เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สัสดีประจำหน่วยตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ จึงไม่พบว่ามีการตรวจสอบความชอบในการทำหน้าที่ของสัสดีในการจัดเตรียมผลากใบคำใบแดง ดังนั้นเห็นว่า คณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการจะต้องเพิ่มเติมผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจคัดเลือก เพื่อทำหน้าที่เป็นคนตรวจสอบจะส่งผลให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือก

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาในการจัดเตรียมผลากและตรวจสอบผลากจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อาจเป็นช่องทางการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่สัสดี จึงไม่พบว่ามีการตรวจสอบความชอบในการทำหน้าที่ของสัสดีในการจัดเตรียมผลากใบคำใบแดง จึงเห็นว่าเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ควรกำหนดให้มีกลุ่มคนประชาสังคมหรือผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจคัดเลือกเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อาจเป็นช่องทางการแสวงหาประโยชน์จากการจัดเตรียมผลากและตรวจสอบผลาก ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่สัสดีที่ไม่พบว่ามีการตรวจสอบผลากใบคำใบแดง จึงเป็นการบอกไม่ได้ว่าจำนวนที่ถูกคือนั้นเป็นจริงหรือเท็จเพียงใด จึงเห็นว่าเจ้าหน้าที่ที่จะเข้ามาตรวจสอบการจัดเตรียมผลากและตรวจสอบผลากนี้จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามาร่วมกันเพื่อตรวจสอบความชอบในการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สัสดี

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาในการเตรียมผลากเพื่อให้จับผลากอาจเป็นช่องทางการแสวงหาประโยชน์ของเจ้าหน้าที่สัสดี เนื่องจากเป็นหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่สัสดีประจำหน่วยตรวจคัดเลือก ที่พบว่าในการจัดเตรียมผลากไม่มีการตรวจสอบความชอบในการทำหน้าที่ของสัสดีในการจัดเตรียมผลากใบคำใบแดง จึงไม่สามารถบอกได้ว่าจำนวนใบคำใบแดงมีจำนวนเป็นจริงหรือเท็จเพียงใด จึงเห็นควรให้คณะกรรมการตรวจคัดเลือกจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นการเตรียมฉลากพบว่า มีความเห็นว่าให้คณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้าน สิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจคัดเลือก โดยทำหน้าที่ ในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในกระบวนการคัดเลือก

ประเด็น กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์

คำตอบที่ได้มา

ประเด็น หลักสูตรการฝึกอบรม

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าหลักสูตรการฝึกอบรมและหลักเกณฑ์การฝึกที่ปฏิบัติ กันอยู่ในปัจจุบันมีความคล่องตัวในการนำมาฝึกอบรมในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติต่อทหาร กองประจำการ เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่บังคับใช้อยู่ และประชากรกลุ่มเฉพาะกลุ่มนี้มี ความเห็นเพิ่มเติมในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีคณะกรรมการวิชาชีพเข้าร่วมพัฒนา หลักสูตร

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาหลักสูตรการฝึกอบรมในปัจจุบันที่มุ่งเน้น ไปในทางสร้างความเป็นมืออาชีพทางด้านทหารมากกว่า เมื่อพ้นภาระหน้าที่นี้แล้วก็จะขาดองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่จะนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเป็นทหาร และการฝึกภาคปฏิบัติการ ที่ไม่คำนึงถึงสุขภาพของทหารกองประจำการ ดังนั้นเห็นควรว่าให้กำหนดผู้เชี่ยวชาญด้าน สิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่ครอบคลุม ไปถึงหลักสูตรที่พัฒนาอาชีพของทหารกองประจำการ และหลักเกณฑ์การฝึกที่คำนึงถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมของทหารกองประจำการให้ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมขึ้นมา โดยกำหนดให้มี ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่ครอบคลุม ไปถึงหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนาอาชีพของทหารกองประจำการและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการฝึกด้วย เนื่องจากจะส่งผลให้มีผู้ที่ทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรมีความหลากหลายมากขึ้นได้เข้าร่วมดำเนินการ จัดทำหลักสูตร

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาหลักสูตรการฝึกอบรมในปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่ขาดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่จะนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ อีกทั้งหลักสูตรดังกล่าวเน้นการฝึกที่มีความเข้มงวดด้วยการอาศัยความอดทนและความแข็งแรง จึงส่งผลให้การฝึกอบรมกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของทหารกองประจำการที่ได้รับการฝึก จึงเห็นว่าการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม ควรให้มีผู้ที่ทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรมีความหลากหลายได้เข้าร่วมดำเนินการจัดทำหลักสูตร เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านการพัฒนา และประชาชน โดยหลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องรวมถึงการให้ความรู้ด้านวิชาการในการพัฒนาอาชีพ และหลักเกณฑ์การฝึกให้เป็นไปตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม พบว่ามีความเห็นว่า หลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องมีผู้ที่ทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรมีความหลากหลายมากขึ้นได้เข้าร่วมดำเนินการจัดทำหลักสูตร โดยกำหนดให้ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านการพัฒนา และประชาชนผู้เคยเป็นทหารกองประจำการ ซึ่งหลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรมทางด้านทหารจะต้องครอบคลุมไปถึงหลักสูตรที่จะพัฒนาอาชีพของทหารกองประจำการ และมีหลักเกณฑ์การฝึกที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กลุ่มข้าราชการทหารมีความเห็นแตกต่างกัน คือ หลักสูตรการฝึกอบรมและหลักเกณฑ์การฝึกที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมที่จะนำมาฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติต่อทหารกองประจำการ และเห็นว่าควรเพิ่มเติมในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีคณะกรรมการวิชาชีพเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตร

ประเด็น ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการในปัจจุบันยังไม่ชัดเจน เนื่องจากทหารกองประจำการมีหน้าที่ทั้งในส่วนที่เป็นทางการทหาร และมีหน้าที่ลักษณะงานที่ไม่เป็นทางการทหารอย่างแท้จริง เช่น เป็นพนักงานขับรถ เป็นคนทำสวน เป็นคนทำความสะอาดและดูแลที่พักอาศัยของนายทหาร โดยอ้างว่าเพื่อที่จะให้รู้จักงานในลักษณะการให้บริการ ทั้ง ๆ ที่งานเช่นนี้ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับการฝึกให้เป็นทหารกองประจำการ ดังนั้น เห็นว่าควรกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการให้มีหน้าที่เฉพาะงานที่มีลักษณะในทางการทหารอย่างแท้จริงเท่านั้น

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของทหารกองประจำการยังไม่มีความชัดเจนในขอบเขตแห่งหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดความชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของทหารกองประจำการ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของทหารกองประจำการอาจขัดแย้งต่อการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน จึงเห็นว่าควรกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการให้มีลักษณะงานทางการทหารอย่างแท้จริง และคำนึงถึงการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ ต้องเป็นลักษณะงานทางการทหารอย่างแท้จริง โดยให้พิจารณาตามความสมัครใจประกอบกับความสามารถของทหารกองประจำการในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากในปัจจุบันทหารกองประจำการจะปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ใช่ทางการทหารอย่างแท้จริง เช่น ดัดหญิง รดน้ำต้นไม้ เป็นคนทำความสะอาด

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าปัญหาขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ ควรกำหนดให้ทหารกองประจำการมีหน้าที่เฉพาะงานที่มีลักษณะงานทางการทหารอย่างแท้จริง เนื่องจากส่วนใหญ่ทหารกองประจำการจะได้รับมอบหมายให้ไปปรับใช้ส่วนตัวหรือครอบครัวของนายทหารตามแต่จะมอบหมาย เช่น เป็นพนักงานขับรถ เป็นคนทำสวน โดยอ้างว่าเพื่อที่จะให้รู้จักงานในลักษณะการให้บริการ ทั้ง ๆ ที่งานเช่นนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกให้เป็นทหารกองประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการพบว่ามีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของทหารกองประจำการที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเกณฑ์ทหารที่จะต้องเข้ามาฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมหากเกิดภัยสงครามเกิดขึ้น แต่กลับให้ทหารกองประจำการไปทำงานที่มีลักษณะไม่เป็นทางการทหารอย่างแท้จริง เห็นว่าควรกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการให้มีลักษณะเป็นงานทางการทหารอย่างแท้จริง โดยให้พิจารณาตามความสมัครใจประกอบกับความสามารถของทหารกองประจำการ และสอดคล้องกับการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประเด็นที่ 4 ความรับผิดชอบ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น สวัสดิ์และคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นจากกระบวนการได้มาของทหารกองประจำการของเจ้าหน้าที่อาจมีการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ไม่สมัครใจเข้ารับการคัดเลือกเป็นทหารกองประจำการให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น เห็นว่า ควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่สวัสดิ์และคณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารเกณฑ์ที่กระทำการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ความรับผิดชอบของสวัสดิ์และคณะกรรมการตรวจคัดเลือกที่กระทำการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบกระทำการทุจริตในกระบวนการได้มาของทหารกองประจำการ เช่น การใช้วิธีการให้ระบุใบใบตรวจร่างกายของผู้เข้าตรวจคัดเลือกว่า มีความผิดปกติทางร่างกาย (ดี 1 ประเภท 2) เห็นว่าควรกำหนดโทษไว้สำหรับเจ้าหน้าที่สวัสดิ์และคณะกรรมการตรวจคัดเลือกที่กระทำทุจริตไว้เฉพาะเจาะจง

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบกระทำการทุจริตในกระบวนการคัดเลือกทหารกองประจำการ จึงมีความเห็นว่าควรกำหนดโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำทุจริตจะต้องได้รับโทษเป็นสองเท่า หรือสามเท่าตามอัตราโทษในความผิดนั้น เพื่อป้องกันการกระทำทุจริตที่อาจเกิดได้ตามกระบวนการเกณฑ์ทหารตามขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน และในวันตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบในกระบวนการคัดเลือกของเจ้าหน้าที่สวัสดิ์และคณะกรรมการตรวจคัดเลือก จึงควรกำหนดโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบกระทำการทุจริตขึ้น เพื่อป้องกันจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นความรับผิดชอบในส่วนของสวัสดิ์และคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหารพบว่ามีความเห็นว่า ควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารเข้ากองประจำการไว้โดยเฉพาะเจาะจง หรือจะต้องได้รับโทษเป็นสองเท่า หรือสามเท่าตามอัตราโทษในความผิดที่ได้กระทำขึ้น

ประเด็น ครูฝึก

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติกลางแจ้งที่เข้มงวดโดยไม่สนใจหรือคำนึงถึงพื้นฐานสภาพร่างกายและสุขภาพของทหารกองประจำการใหม่ จึงใช้วิธีการที่เหมือนกันกับทุกคน ทำให้บางคนไม่สามารถทนรับสภาพได้จึงถูกลงโทษ จึงส่งผลให้ทหารกองประจำการได้บาดเจ็บหรือกระทบต่อร่างกาย และสุขภาพ เห็นว่าควรให้มีการกำหนดความรับผิดชอบของครูฝึกที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมทหารกองประจำการที่มีลักษณะการกระทำที่เกินกว่าเหตุจนได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญา

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ความรับผิดชอบของครูฝึกที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมในภาคปฏิบัติการที่ใช้ความรุนแรง โดยไม่คำนึงถึงความแข็งแรงที่สามารถทนรับได้หรือไม่จนทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือกระทบต่อร่างกาย และสุขภาพจนบางครั้งถึงแก่ชีวิต จึงสมควรกำหนดให้ครูฝึกจะต้องได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อป้องกันไม่ให้ครูฝึกกระทำการลงโทษต่อทหารกองประจำการด้วยวิธีการรุนแรง โหดร้าย

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรกำหนดโทษสำหรับครูฝึกที่กระทำการเกินกว่าเหตุต่อทหารกองประจำการต้องได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเป็นสองเท่าของอัตราโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เพื่อให้ครูฝึกที่มีหน้าที่ในการฝึกอบรมทหารกองประจำการเกิดความเกรงกลัวต่อการรับโทษ

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรมีการกำหนดเรื่องความรับผิดชอบของครูฝึกในกรณีกระทำการเกินกว่าเหตุที่หลักสูตรกำหนดไว้ จะต้องได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีอัตราโทษสูงขึ้นกว่าโทษปกติ เนื่องจากจะช่วยเป็นการป้องกันจากการกระทำดังกล่าวแล้ว ยังสามารถเป็นหลักประกันได้ว่าจะไม่มีการกระทำที่รุนแรงเกิดขึ้นกับทหารกองประจำการในระหว่างการฝึกหรืออยู่ในกองประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นความรับผิดชอบในส่วน of ครูฝึกมีความเห็นว่า ในเรื่องกำหนดความรับผิดชอบของครูฝึกจะต้องได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาหรือมีลักษณะการรับโทษที่สูงขึ้นกว่าอัตราโทษปกติ จึงอาจสามารถป้องกันจากการกระทำของครูฝึกที่ใช้วิธีการลงโทษที่มีลักษณะรุนแรงได้

ประเด็น ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเกณฑ์ทหาร ดังนั้นเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนอัตราโทษจากเดิม เนื่องจากจะส่งผลให้เกรงกลัวต่อการรับโทษ

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาในการหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของการเกณฑ์ทหารของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เห็นว่าควรจะต้องมีการปรับอัตราโทษให้มีความเหมาะสม เนื่องจากอัตราโทษไม่มีความสอดคล้องกับปัจจุบัน จึงส่งผลให้ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการไม่เกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนในกระบวนการคัดเลือก จึงสมควรปรับอัตราโทษของความรับผิดชอบให้สูงขึ้น เนื่องจากจะเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ที่ไม่ประสงค์จะเข้ารับราชการทหารกองประจำการเกรงกลัวต่อการรับโทษดังกล่าว

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ควรปรับอัตราโทษของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของการเกณฑ์ทหาร เนื่องจากจะทำให้ผู้หลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเกณฑ์ทหารนั้นมีความเกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นความรับผิดชอบในส่วนของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการมีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของการเกณฑ์ทหาร เช่น การหลีกเลี่ยงไม่ไปลงบัญชีทหารกองประจำการ ไม่ไปรับหมายเรียก หรือกรณีที่ได้ลงทะเบียนทหารกองเกินและรับหมายเรียกแล้วแต่ไม่เข้าไปรับการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ หรือพยายามนำพยานหลักฐานเท็จที่แสดงความเจ็บป่วยทางกาย ทางจิต หรือ อาจใช้วิธีการยอมจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้รอดพ้นจากการถูกเกณฑ์ทหาร เห็นว่าควรกำหนดให้มีปรับอัตราโทษสำหรับผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของการเกณฑ์ทหารให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว และสามารถป้องกันต่อการหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่อาจเกิดขึ้นได้ อีกทั้งส่งผลให้การปรับอัตราโทษดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับปัจจุบัน

ประเด็น สิทธิประโยชน์

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- อัตราเงินเดือน

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการที่ได้รับในปัจจุบันมีความเหมาะสม และเห็นควรให้เพิ่มเติมเป็นเงินพิเศษตามวุฒิการศึกษา หรือความรับผิดชอบพิเศษจากการปฏิบัติงานตามปกติ เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่บังคับใช้อยู่

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านอัตราเงินเดือนให้กำหนดเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำ เนื่องจากเป็นการตอบแทนที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการที่ควรจะได้รับอย่างมีความเหมาะสม

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการ เห็นว่าควรได้รับในอัตราปัจจุบันที่มีความเหมาะสม และเห็นว่าไม่ควรหักค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ ร่วมกับเงินเดือนที่ได้รับสุทธิ เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่กำหนดไว้

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการ เห็นว่าควรให้กำหนดให้ได้รับเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำ เนื่องจากอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการที่ได้รับในปัจจุบันค่อนข้างต่ำ จึงไม่พอต่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับครอบครัว

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่มพบว่ามีความเห็นว่าอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการควรจะได้รับเท่ากับอัตราค่าแรงขั้นต่ำในปัจจุบัน กลุ่มข้าราชการทหารและกลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการมีความเห็นแตกต่างกันคืออัตราเงินเดือนควรจะได้รับในอัตราเดิมและเห็นควรให้เพิ่มเติมเป็นเงินพิเศษตามวุฒิของการศึกษา หรือความรับผิดชอบพิเศษจากการปฏิบัติงานตามปกติ หรือเห็นว่าไม่ควรหักค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ ร่วมกับเงินเดือนที่ได้รับ

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- การรักษาพยาบาล

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร และกลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการที่จะได้รับการรักษาตามหลักประกันสุขภาพ เนื่องจากอาจเป็นสิ่งที่จูงใจให้คนเข้ามารับราชการทหารกองประจำการได้

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการ จึงควรใช้สิทธิประกันสังคมโดยให้เทียบเท่ากับข้าราชการทหารประจำการ เนื่องจากสามารถเข้ารับการรักษาได้ทั้งโรงพยาบาลเอกชน หรือ โรงพยาบาลของรัฐ

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการต้องได้รับสิทธิการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพสำหรับตนเองและครอบครัว เนื่องจากจะได้มีความเท่าเทียมกันระหว่างทหารประจำการกับทหารกองประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม พบว่ามีความเห็นว่า สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการต้องได้รับสิทธิการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพสำหรับตนเองและครอบครัว กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการมีความเห็นแตกต่างกันคือ ทหารกองประจำการควรใช้สิทธิประกันสังคมโดยให้เทียบเท่ากับข้าราชการ

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- การจัดหลักสูตรวิชาชีพ

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร และกลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการจัดหลักสูตรวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการได้รับการศึกษาอบรมอาชีพต่าง ๆ ในระหว่างอยู่ในกองประจำการ เนื่องจากในปัจจุบันทหารกองประจำการไม่ได้รับการฝึกอบรมอาชีพอย่างเป็นรูปแบบ จึงส่งผลให้ทหารกองประจำการเมื่อปลดกองประจำการไปแล้วไม่สามารถนำสิ่งที่ได้ฝึกวิชาชีพไปใช้ได้จริง

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการจัดหลักสูตรวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการ และเห็นว่าควรเพิ่มเติมการอบรมวิชาชีพภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้มีความเหมาะสมจะเป็นการช่วยส่งเสริมให้ทหารกองประจำการได้รับการฝึกวิชาชีพ

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการจัดหลักสูตรวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการที่ควรจะได้รับการศึกษาอบรมอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้สามารถมีอาชีพได้หลังปลดกองประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการจัดหลักสูตรพบว่า มีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่ทหารกองประจำการไม่ได้รับการฝึก หรือสอน หลักการทางวิชาการและการฝึกภาคปฏิบัติของวิชาชีพนั้น ๆ ทำให้ทหารกองประจำการเหล่านั้นไม่ได้รับประโยชน์จากการฝึกและส่งเสริมวิชาชีพก่อนปลดประจำการ เห็นว่าควรให้มีจัดหลักสูตรวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการได้รับการศึกษาอบรมอาชีพต่าง ๆ ในระหว่างอยู่ในกองประจำการ

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- ทวนการศึกษา

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านทุนการศึกษา เป็นปัญหาการพัฒนาความรู้เพื่อประโยชน์ต่อการประกอบชีพหลังพ้นกองประจำการ เห็นว่าในการพัฒนาความรู้เมื่อเข้าสู่รูปแบบการฝึกอบรมในสถานะของการเป็นทหารกองประจำการ จำนวนสองปี ถึงแม้จะมีการจัดให้มีการศึกษานอกระบบ (กศน.) แต่ก็ยังเป็นเพียงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และพบว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้นไม่สามารถได้รับการเรียนรู้ได้จริง จึงเห็นว่าควรกำหนดให้มีการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการรับทุนการศึกษา

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านทุนการศึกษา เห็นว่าควรกำหนดให้มีการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เนื่องจากทหารกองประจำการส่วนมากมีการศึกษาค่อนข้างต่ำ จึงสมควรที่จะได้รับการพัฒนาทางด้านการศึกษาให้สูงขึ้นกว่าเดิม แต่ต้องไม่ครอบคลุมถึงการให้มีสิทธิได้รับทุนทางการศึกษา

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านทุนการศึกษา เห็นว่าควรที่จะกำหนดให้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทางการศึกษาสำหรับทหารกองประจำการที่มีการศึกษาต่ำ ควรจะได้รับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่เห็นด้วยกับการให้มีสิทธิรับทุนทางการศึกษา

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านทุนการศึกษา เห็นว่าควรกำหนดให้มีการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบให้กับทหารกองประจำการที่มีการศึกษาต่ำ เนื่องจากในปัจจุบันทหารกองประจำการส่วนมากจะมีการศึกษาในระดับต่ำ จึงควรกำหนดให้ทหารกองประจำการได้รับการเรียนการสอนที่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมสำหรับทหารกองประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านทุนการศึกษามีความเห็นว่าเป็น การยอมรับว่าในเรื่องการพัฒนาความรู้เพื่อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหลังพ้นกองประจำการ เห็นว่าควรที่จะต้องมีการกำหนดให้ทหารกองประจำการในปัจจุบันได้รับโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีความเหมาะสม และเห็นว่าในการพัฒนาความรู้ดังกล่าวนี้ ไม่ควรกำหนดให้ได้รับสิทธิทางทุนการศึกษา ซึ่งตรงนี้เป็นที่น่าสังเกตได้ว่า ในเรื่องของทุนการศึกษา แม้ว่าทั้ง 4 กลุ่มจะมีความเห็นว่าไม่ควรที่จะกำหนดให้ได้รับสิทธิทุนทางการศึกษา แต่กลุ่มประชาชนแม้แต่เห็นด้วยก็ยังมีความเห็นสอดคล้องกันทั้ง ๆ ที่เป็นประโยชน์ของประชาชน โดยแท้ของผู้ผ่านการการคัดเลือกแต่ก็ยังไม่เห็นด้วย เนื่องจากในประเด็นนี้ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นว่าการให้สิทธิทางทุนการศึกษากับทหารกองประจำการจะเป็นการยากที่จะกลับเข้ามารับใช้ทุนที่ทางกองทัพมอบให้ และด้วยเหตุผลที่ทหารกองประจำการมีหน้าที่ในการรับราชการเพียง 2 ปีเท่านั้น

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- ระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าในการสมัครรับราชการในฐานะทหารกองประจำการต่อจนได้จนถึงอายุ 25 ปี มีความเหมาะสมกับปัจจุบัน เนื่องเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่กำหนดไว้

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เนื่องจากในปัจจุบันไม่พบว่ามีทหารกองประจำการคนใดที่อยากจะสมัครเป็นทหารกองประจำการต่อด้วยสาเหตุจากเมื่อมีอายุมากขึ้นจะมีผลต่อการสมัครงาน อีกทั้งบางคนนั้นยังศึกษาไม่จบจะต้องกลับไปศึกษาต่อเพื่อนำวุฒิทางการศึกษามาสมัครงาน เห็นว่าควรกำหนดให้สามารถเข้ารับราชการทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา จะส่งผลให้ทหารกองประจำการได้รับโอกาสในการเลือกที่จะเข้ารับราชการทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา ซึ่งจะส่งผลดีที่จะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าควรเพิ่มเติมทางเลือกให้ทหารกองประจำการได้รับราชการทหารประจำการต่อเมื่อครบกำหนดปลดกองประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้ทหารกองประจำการได้รับโอกาสที่สามารถสมัครเข้าเป็นทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา และมีความเห็นเพิ่มเติมว่าไม่ควรกำหนดระยะเวลาในการรับราชการทหารประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม พบว่ามีความเห็นว่า ในเรื่องระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เนื่องจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้กับทหารกองประจำการได้รับโอกาสที่สามารถสมัครเข้าเป็นทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา กลุ่มข้าราชการทหารมีความเห็นแตกต่างกันคือ ระยะเวลาในการรับราชการทหารประจำการในปัจจุบันนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว และไม่ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบของการรับราชการจากทหารกองประจำการเป็นทหารประจำการ

ประเด็น สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ

- คุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร และกลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้ทหารกองประจำการมีคุณสมบัติพิเศษในการที่จะเข้ารับราชการทหารกองประจำการ เนื่องจากเป็นการตอบแทนให้แก่ทหารกองประจำการหลังปลดประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า สวัสดิการที่กำหนดให้ทหารกองประจำการมีคุณสมบัติพิเศษที่จะได้รับราชการทหารประจำการต่อ เห็นว่าเป็นการเปิดโอกาสให้กับทหารกองประจำการได้รับประโยชน์ตอบแทนที่ควรจะได้รับสิทธิพิเศษในการสอบเข้าเป็นทหารประจำการ และเห็นควรให้เพิ่มเติมอัตราการสมัครสอบที่เป็นสัดส่วนครึ่งหนึ่งของทหารกองประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าให้กำหนดคุณสมบัติพิเศษในการที่จะเข้ารับราชการทหารประจำการ และเห็นควรเพิ่มเติมการให้โอกาสได้เข้าเป็นทหารประจำการโดยมิต้องใช้สิทธิในการสอบ เนื่องจากจะเป็นสิ่งที่จูงใจในการเข้ารับทหารกองประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการในด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้ทหารกองประจำการที่จะถึงกำหนดปลดกองประจำการได้รับโอกาสในการมีคุณสมบัติที่สามารถเข้าเป็นทหารประจำการ หรือเป็นการให้โอกาสได้เข้าเป็นทหารประจำการ โดยมิต้องใช้สิทธิในการสอบ

ประเด็น สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ

- กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 1 กลุ่มข้าราชการทหาร

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการให้กับทหารกองประจำการสำหรับเป็นทุนในการประกอบอาชีพเมื่อปลดกองประจำการ เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีการกำหนดสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการไว้ และเห็นว่าในการจัดตั้งกองทุนจะต้องกำหนดขอบเขตให้มีความชัดเจน

กลุ่มเฉพาะที่ 2 กลุ่มนักวิชาการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการให้แก่ทหารกองประจำการ พบว่าเมื่อทหารกองประจำการปลดกองประจำการแล้ว ไม่มีสิทธิประโยชน์ใด ๆ เป็นการตอบแทนให้แก่ทหารกองประจำการหลังปลดประจำการ จึงเห็นว่าควรกำหนดให้ทหารกองประจำการถึงกำหนดปลดกองประจำการแล้วจะต้องได้รับทุนส่งเสริม เพื่อนำไปเป็นทุนในการประกอบอาชีพ และเห็นว่าในการส่งเสริมสวัสดิการควรกำหนดให้มีความเหมาะสม

กลุ่มเฉพาะที่ 3 กลุ่มผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการให้แก่ทหารกองประจำการเมื่อปลดกองประจำการที่ควรจะได้รับเป็นทุนเพื่อส่งเสริมในการประกอบอาชีพเมื่อปลดกองประจำการ เนื่องจากการส่งเสริมและจูงใจให้ชายไทยสมัครใจเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

กลุ่มเฉพาะที่ 4 กลุ่มประชาชน

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เนื่องปัจจุบันสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการไม่ได้มีกำหนดไว้ และเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสมสำหรับผู้ที่จะต้องการมีทุนสำรองไว้ในการประกอบอาชีพหลังปลดกองประจำการ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการพบว่ามีความเห็นว่า ควรกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมเป็นสวัสดิการให้กับทหารกองประจำการที่ไม่ต้องการรับราชการต่อ แต่มีความต้องการที่จะมีทุนสำรองไว้ออกไปประกอบอาชีพอิสระของตน และเพิ่มเติมให้กำหนดขอบเขตและความเหมาะสมให้มีความชัดเจนต่อการจัดตั้งกองทุน

ประเด็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

คำตอบที่ได้มามีเฉพาะกลุ่มข้าราชการทหารที่เห็นว่าควรกำหนดให้สามารถคัดเลือกที่ใดก็ได้ และหลักสูตรในการฝึกอบรมจะต้องมีคณะกรรมการวิชาชีพเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมพัฒนาหลักสูตร และความรับผิดชอบ ควรกำหนดให้มีการปรับอัตราโทษปรับเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มมีคำตอบที่เห็นสอดคล้องกันในหลายประเด็น คือ

ประเด็นคำนิยาม “ชายไทย” หมายความว่า ผู้ที่มีเพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชาย ตรงนี้เป็นข้อสังเกตได้ว่าประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มเห็นด้วยกับเพศสภาพความเป็นชายที่จะเข้ามารับราชการทหารเท่านั้น แต่ไม่ได้กล่าวถึงสถานะความเป็นหญิงที่จะเข้ามาทำหน้าที่รับราชการทหารตรงนี้ ซึ่งจากหลักสิทธิมนุษยชนที่แสดงถึงความเสมอภาคทางด้านของเพศที่มีสิทธิเท่าเทียมกัน รวมทั้งกับรูปแบบของต่างประเทศจะพบว่าการกำหนดให้เพศหญิงสามารถที่จะเข้ามาเป็นทหารได้ และรูปแบบของต่างประเทศก็ไม่ได้กำหนดถึงลักษณะความเป็นหญิงแท้หรือชายแท้เพียงแต่ให้สิทธิเข้ามาเป็นทหาร แต่สำหรับการวิจัยเห็นว่าในสภาวะการณ์ปัจจุบันพบว่ามีคนเป็นเพศชาย หรือเพศหญิงที่มีสภาวะทางกายเป็นชาย และหญิงแท้ แต่มีสภาวะทางจิตใจที่

ไม่ใช่ความเป็นชาย หรือหญิง ดังที่เรียกว่า ชาวสีรุ้ง หรือกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ดังนั้น หากจะให้ชายหรือหญิง เข้ามามีสิทธิที่จะเข้ารับราชการทหารกองประจำการแล้วตามหลักสิทธิมนุษยชน ก็ควรที่จะต้องมีกำหนดคุณสมบัติตั้งแต่แรก รวมทั้งมีการตรวจสภาพทางจิตใจโดยจิตแพทย์ เพื่อจะเป็นการคัดกรองความเป็นหญิงและชาย ซึ่งหากมีการคัดกรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลที่ได้มา จะทำให้สิทธิในการเข้ารับราชการทหารที่มีจิตใจเป็นชายและหญิงที่มีจิตใจเป็นหญิง แต่ในรูปแบบ การฝึกจะต้องแยกเป็น 2 รูปแบบ คือ การฝึกสำหรับชายแท้ การฝึกสำหรับหญิงแท้ เพราะด้วยเหตุที่ สภาพทางร่างกายมีความแตกต่างกัน รวมถึงความอดทน ความแข็งแรงที่ไม่เหมือนกัน และสำหรับ ความเป็นชาย หรือหญิงที่ไม่ตรงกับสภาพจิตใจก็จะถูกยกเว้นให้ไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร ซึ่งหากพิจารณาถึงความยุ่งยาก ก็จะพบว่ามีความยุ่งยาก แต่หากที่จะมุ่งการให้การคุ้มครองตามหลัก สิทธิมนุษยชนแล้วจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามนี้

ส่วนคำตอบของประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มในเรื่องการลงบัญชีทหารกองเกินควร กำหนดให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบว่า มีการย้ายภูมิลำเนาภายใน 6 เดือนก่อนลงบัญชีทหารกองเกินก็ให้กลับไปใช้สิทธิในภูมิลำเนาเดิม และควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่หากพบที่มีการทุจริตใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบ

วิธีการตรวจร่างกายและสุขภาพเห็นว่าควรกำหนดเป็นการตรวจสุขภาพ เพื่อเป็นการ ครอบคลุมถึงการตรวจทั้งร่างกายและอนามัยที่มาจากโรงพยาบาลของรัฐ

ในการจัดเตรียมฉลาดและตรวจสอบฉลาด แต่ละกลุ่มเห็นว่าควรกำหนดให้มีคณะกรรมการ ตรวจสอบคัดเลือกทหารกองประจำการที่มีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนรวม ในการตรวจสอบ และเฝ้าระวังเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการคัดเลือก

ในส่วนของหลักสูตรการฝึกอบรม เห็นว่าควรต้องมีผู้ทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรให้มีความ หลากหลายมากขึ้น โดยกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านการพัฒนา และ ประชาชนผู้เคยเป็นทหารกองประจำการ ซึ่งหลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรมทางด้านทหารจะต้องครอบคลุม ไปถึงหลักสูตรที่จะพัฒนาอาชีพของทหารกองประจำการ และมีหลักเกณฑ์ในการฝึกที่จะต้องคำนึงถึง สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ทางด้านขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ เห็นว่าควรที่จะกำหนดขอบเขต แห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการให้มีลักษณะเป็นงานทางการทหารอย่างแท้จริง โดยให้พิจารณา ตามความสมัครใจประกอบกับความสามารถของทหารกองประจำการ และสอดคล้องกับการรับรอง และคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ในส่วนความรับผิดชอบของสถิติและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกรายการเกณฑ์ทหาร นั้น เห็นว่าควรที่จะกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร เข้ากองประจำการไว้โดยเฉพาะเจาะจง หรือจะต้องได้รับโทษเป็นสองเท่า หรือสามเท่าตามอัตราโทษ ในความผิดที่ได้กระทำขึ้น สำหรับความรับผิดชอบของครูฝึกเห็นว่าควรกำหนดความรับผิดชอบของครูฝึก จะต้องได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา หรือมีลักษณะการรับโทษที่สูงขึ้นกว่าอัตราโทษปกติ

ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เห็นควรว่าให้มีการปรับอัตราโทษสำหรับผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขึ้นของการเกณฑ์ทหารให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น

ด้านสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการระหว่างการปฏิบัติกรนั้นในด้านของอัตราเงินเดือนเห็นว่าควรจะได้รับเท่ากับอัตราค่าแรงขั้นต่ำในปัจจุบัน ด้านการรักษาพยาบาลเห็นว่าทหารกองประจำการต้องได้รับสิทธิการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพสำหรับตนเองและครอบครัว ด้านการจัดหลักสูตรวิชาชีพเห็นว่าควรให้มีการจัดหลักสูตรวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการ ได้รับการศึกษาอบรมอาชีพต่าง ๆ ในระหว่างอยู่ในกองประจำการ ทางด้านทุนการศึกษาเห็นว่าควรกำหนดให้ทหารกองประจำการได้รับ โอกาสเพิ่มพูนความรู้ทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นว่าไม่ควรให้สิทธิทางทุนการศึกษาแก่ทหารกองประจำการ ด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าการเปิดโอกาสให้กับทหารกองประจำการได้รับโอกาสที่สามารถสมัครเข้าเป็นทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา

ในส่วนของสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการเห็นว่าควรกำหนดให้ทหารกองประจำการให้มีคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ และในด้านกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมเป็นสวัสดิการให้กับทหารกองประจำการที่ไม่ต้องการรับราชการต่อ แต่มีความต้องการที่จะมีทุนสำรองไว้ออกไปประกอบอาชีพอิสระของตน

สำหรับประเด็นบางประเด็นที่ประชากรกลุ่มเฉพาะมีความเห็นแตกต่างกัน คือ

ประเด็นเรื่องหลักสูตร ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 มีคำตอบว่าหลักสูตรการฝึกอบรม และหลักเกณฑ์การฝึกที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมที่จะนำมาฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติต่อทหารกองประจำการ เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

ประเด็นเรื่องอัตราเงินเดือน ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 และประชากรเฉพาะกลุ่มที่ 3 มีคำตอบว่าอัตราเงินเดือนควรจะได้รับในอัตราเดิม และเห็นควรให้เพิ่มเติมเป็นเงินพิเศษตามวุฒิของการศึกษา หรือความรับผิดชอบพิเศษจากการปฏิบัติงานตามปกติ หรือเห็นว่าไม่ควรหักค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ รวมกับเงินเดือนที่ได้รับ เนื่องจากในการกำหนดอัตราเงินเดือนให้เท่ากับ

ค่าแรงขั้นต่ำอาจส่งผลกระทบต่อประมาณแผ่นดิน หรือควรปรับให้เฉพาะทหารกองประจำการที่วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต รวมทั้งอัตราเงินของทหารกองประจำการที่ไม่ควรหักค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ ก็จะมีคามเหมาะสมแล้ว

ประเด็นการรักษาพยาบาล ประชากรกลุ่มที่ 3 มีคำตอบว่าการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการ จึงควรใช้สิทธิประกันสังคมโดยให้เทียบเท่ากับข้าราชการทหารประจำการ เนื่องจากการรักษาพยาบาลโดยใช้สิทธิประกันสังคมจะได้รับการรักษาจากโรงพยาบาลเอกชน หรือโรงพยาบาลของรัฐได้ แต่ในเรื่องการส่งเงินสมทบของประกันสังคมจะมีความแตกต่างกับสิทธิข้าราชการที่ไม่ต้องส่งเงินสมทบทุน จึงอยากให้ได้สิทธิที่มีความเทียบเท่ากัน

ประเด็นระยะเวลาในการรับราชการทหารประจำการ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 มีคำตอบว่าระยะเวลาในการรับราชการทหารประจำการในปัจจุบันนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ไม่ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบของการรับราชการจากทหารกองประจำการเป็นทหารประจำการ เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่บังคับใช้อยู่มีความเหมาะสม จึงไม่ควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการสมัครต่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการเป็นทหารประจำการ

นอกจากนี้ ประชากรกลุ่มเฉพาะที่ 1 มีข้อเสนอแนะให้ขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกินเห็นว่าควรกำหนดให้สามารถคัดเลือกที่ใดก็ได้ เนื่องจากในการลงบัญชีทหารกองเกินจะช่วยขจัดปัญหาความสับสนและความไม่เข้าใจต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย และหลักสูตรในการฝึกอบรมจะต้องมีคณะกรรมการวิชาชีพเข้าร่วม เพราะว่าจะเป็นการช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนด้านวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการ และในส่วนของความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น ควรเพิ่มอัตราโทษปรับตามความเหมาะสม เนื่องจากจะทำให้ผู้ที่หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของการเกณฑ์ทหารเกิดความเกรงกลัวต่อความผิด

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่มนี้จะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่มีความเห็นในแนวเดียวกันแต่บางประเด็นก็มีความเห็นแตกต่างกัน (รายละเอียดการเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co – Design ของกลุ่มเฉพาะตามตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะ

ประเด็นในร่างกฎหมายของกลุ่มเฉพาะ	ประชากร กลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1*	กลุ่ม 2*	กลุ่ม 3*	กลุ่ม 4*
1. คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์				
1.1 คำนิยาม “ชายไทย”	✓	✓	✓	✓
1.2 เพศ	✓	✓	✓	✓
2. วิธีการคัดเลือก				
2.1 การโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร	✓	✓	✓	✓
2.2 การตรวจร่างกายและสุขภาพ	✓	✓	✓	✓
2.3 การเตรียมฉลาก	✓	✓	✓	✓
3. กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์				
3.1 หลักสูตรการฝึกอบรม				
- หลักสูตรการฝึกอบรม	-	✓	✓	✓
- หลักสูตรการฝึก	✓	✓	✓	✓
3.2 ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ				
- ลักษณะงานทางการทหาร	✓	✓	✓	✓
4. ความรับผิดชอบ				
4.1 สวัสดิและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร	✓	✓	✓	✓
- ขั้นตอน การลงบัญชีทหารกองเกิน และการตรวจร่างกาย	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และวินัยทหาร	✓	✓	✓	✓
- อัตราโทษ	✓	✓	✓	✓
4.2 ครูฝึก	✓	✓	✓	✓
- ขั้นตอน การฝึกที่มีความเข้มงวด เคร่งครัด ประกอบกับการลงโทษที่รุนแรงจนได้รับบาดเจ็บต่อร่างกาย หรือสาหัสจนเสียชีวิต	✓	✓	✓	✓

ประเด็นในร่างกฎหมายของกลุ่มเฉพาะ	ประชากร กลุ่มเฉพาะ			
	กลุ่ม 1*	กลุ่ม 2*	กลุ่ม 3*	กลุ่ม 4*
- รับผิดชอบในเรื่อง เจตนาทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิต ลักษณะละเมิด และวินัยทหาร	✓	✓	✓	✓
- อัตราโทษ	✓	✓	✓	✓
4.3 ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ	✓	✓	✓	✓
- การหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเกณฑ์ทหาร	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง การหลีกเลี่ยงไม่เข้าเกณฑ์ทหาร	✓	✓	✓	✓
- อัตราโทษ	✓	✓	✓	✓
5. สิทธิประโยชน์				
5.1 สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ				
- อัตราเงินเดือน	-	✓	-	✓
- การรักษาสุขภาพ	✓	✓	-	✓
- การจัดหลักสูตรวิชาชีพ	✓	✓	✓	✓
- ทุนการศึกษา	✓	✓	✓	✓
- ระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ	-	✓	✓	✓
5.2 สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ				
- คุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ	✓	✓	✓	✓
- กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ	✓	✓	✓	✓
6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ๑	✓	-	-	-

*กลุ่มที่ 1 ข้าราชการทหาร

*กลุ่มที่ 2 นักวิชาการ

*กลุ่มที่ 3 ผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ

*กลุ่มที่ 4 ประชาชน

1.5 ผลการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มผสม

ประชากรกลุ่มผสมที่มาจาก การนำเอาประชากรกลุ่มเฉพาะกลุ่มละ 1 คน มารวมกัน เป็น 4 กลุ่ม จะทำให้เกิดความหลากหลายซึ่งหากนำเอาประเด็นในการทำ Co – Design เกี่ยวกับ ประชากรกลุ่มเฉพาะจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนตามประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีความเห็นที่คล้อยตามกันหรือขัดแย้งกันก็ได้แต่ก็ต้องมีคำตอบที่เป็นมิตรร่วมกันของกลุ่ม

ผลของคำตอบที่ได้มาจากประชากรกลุ่มผสม มีดังนี้

ประเด็น คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น คำนิยาม “ชายไทย”

กลุ่มผสมที่ 1

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าปัญหาการกำหนดลักษณะเฉพาะประจำตัวของชายไทย ก่อนเข้ารับการตรวจคัดเลือกเป็นทหารกองประจำการ ซึ่งกำหนดไว้เป็นเพศ ชาย แต่ในปัจจุบัน ไม่มีการกำหนดความหมายของคำว่าชายไทยไว้ชัดเจน ดังนั้นเห็นว่าควรกำหนดให้ ชายไทยจะต้อง มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด

กลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าในเรื่องการกำหนดให้ชายไทยมีความหมายว่าผู้ที่มี เพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชาย และเห็นว่าควรเป็นเพศชายโดยกำเนิดที่มีสัญชาติเป็นไทย เนื่องจากการกำหนดสถานะดังกล่าวจะทำให้มีความเหมาะสมกับบริบทในปัจจุบันที่สภาพ ความเป็นชายได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาการกำหนดคุณสมบัติของชายไทย ในอดีตกับปัจจุบันมีความแตกต่างกัน เนื่องจากมีกลุ่มชายที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือที่โดย สรีระเป็นชายเหมือนชายทั่วไปแต่จิตใจกลับนิยมเพศชายเหมือนกันและมีชายหลายรายที่ได้แปลงเพศ เป็นหญิง จึงเห็นว่าควรที่จะกำหนดให้ชายไทย เป็นผู้ที่มิใช่เพศชายแต่กำเนิดและมีสัญชาติไทย

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการกำหนดให้ชายไทยมีความหมายว่าผู้ที่มี เพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชาย และเห็นว่าควรจะเป็นเพศที่เป็นชายโดยกำเนิด และ เห็นว่าควรให้พิจารณาถึงการมีจิตใจเป็นชาย เนื่องจากการจะทราบถึงจิตใจความเป็นชายแท้ได้นั้น จะต้องมีการตรวจสภาพทางจิตใจก่อน ซึ่งเป็นความยุ่งยากในกระบวนการ

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นคุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเพศ พบว่า มีความเห็นว่า คือ การยอมรับว่าปัญหาในการกำหนดลักษณะเฉพาะประจำตัวก่อนเข้ารับราชการทหารกองประจำการในปัจจุบันกำหนดให้ทหารกองประจำการมีสถานะทางเพศเป็น “ชาย” แต่ไม่ได้มีคำนิยามไว้จึงเป็นปัญหาในปัจจุบัน จึงส่งผลให้เพศสภาพของการเป็นชายมีความแตกต่างกับในอดีต เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีกฎหมายกำหนดถึงความชัดเจนของเพศสภาพของชายไทยให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงเห็นความสำคัญของการกำหนดสถานะของเพศชายไทย และควรกำหนดให้ชายไทยเป็นผู้ที่มีเพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชาย

ประเด็น วิธีการคัดเลือก

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น การโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร

กลุ่มผสมที่ 1

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการลงบัญชีทหารกองเกินที่เป็นปัญหาในปัจจุบันที่เกิดจากโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหารให้กับผู้ที่ไม่สมัครใจเข้ารับการคัดเลือกเป็นทหารกองประจำการ เห็นควรที่ให้กำหนดการลงบัญชีทหารกองเกินสามารถลงที่ใดก็ได้ ตามทะเบียนที่อยู่ของตนเอง และควรกำหนดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริต เนื่องจากเพื่อขจัดปัญหาความสับสนและความไม่เข้าใจต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย และเพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบกระทำการทุจริตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารในขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน

กลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าปัญหาในการโยกย้ายสำมะโนครัวและภูมิลำเนาทหารที่เกิดขึ้นจากขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน เห็นว่าการโยกย้ายหรือเคลื่อนย้ายได้ แต่ต้องให้ยึดถือภูมิลำเนาทหารโดยการกำหนดให้มีระยะเวลา 6 เดือนก่อนวันลงบัญชีทหารกองเกิน เนื่องจากจะเป็นการป้องกันการกระทำทุจริตจากเจ้าหน้าที่ได้

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า กรณีการย้ายภูมิลำเนาตามขั้นตอนของการลงบัญชีทหารกองเกิน เห็นว่าควรที่จะปฏิบัติตามลักษณะเดิม แต่เพิ่มเติมหากตรวจพบว่าการย้ายภูมิลำเนาภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ก็ให้กลับไปใช้สิทธิในภูมิลำเนาเดิมเป็นที่ลงบัญชีทหารกองเกินเป็นภูมิลำเนาทหาร และเห็นว่าควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่หากพบว่าการทุจริตให้มีความชัดเจน

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร ที่เป็นปัญหาตามกระบวนการคัดเลือกในขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน จึงเห็นว่าควร กำหนดให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบว่า มีการย้ายภูมิลำเนาภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงทะเบียนทหารกองเกิน ก็ให้กลับไปใช้สิทธิ ในภูมิลำเนาเดิม

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นการโยกย้ายสำมะโนครัว และ ภูมิลำเนาทหารพบว่ามีความเห็นว่าในกระบวนการขั้นตอนการลงบัญชีของชาวไทยที่เป็นปัญหา จากการโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร เห็นว่าให้การลงบัญชีทหารกองเกินให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบว่ามีการย้ายภูมิลำเนา ภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ก็ให้กลับไปใช้สิทธิในภูมิลำเนาเดิม และควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่หากพบว่าการทุจริตใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบ

ประเด็น การตรวจร่างกายและสุขภาพ

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็น ในเรื่องการตรวจร่างกายและสุขภาพที่เป็นปัญหาของผู้ที่ไม่สมัครใจเข้ารับราชการทหารกองประจำที่ควรจะต้องกำหนดประเภทของสถานพยาบาล เป็นของทางภาครัฐเท่านั้น เนื่องจากเป็นการป้องกันการนำไปรับรองรองแพทย์จากโรงพยาบาล เอกชนมาขึ้นในวันตรวจคัดเลือกเพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากการเข้าจับฉลาก

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าปัญหาการตรวจร่างกายและสุขภาพ เห็นว่าควรกำหนดให้ มีการกำหนดรายการการตรวจโรค เพื่อเข้ารับการเกณฑ์ทหาร โดยกำหนดให้รัฐออกค่าใช้จ่ายและไม่ห้ามมิให้มีการกำหนดประเภทของโรงพยาบาล เนื่องจากจะได้ไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ในส่วนนี้

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการคัดเลือกในส่วนของขั้นตอนการตรวจร่างกาย และสุขภาพ เห็นว่าควรกำหนดให้ในการตรวจสุขภาพและร่างกายเพื่อขอใบรับรองแพทย์มาขึ้นยืนยันให้กับ คณะกรรมการในวันตรวจคัดเลือกจะต้องนำมาจากโรงพยาบาลของภาครัฐเท่านั้น เนื่องจากตามกฎหมาย เดิมไม่ได้กำหนดไว้ ส่งผลให้ผู้ที่ไม่ประสงค์จะเข้ารับการเกณฑ์ทหารสามารถนำไปรับรองแพทย์ จากโรงพยาบาลของเอกชนมาขึ้นในวันตรวจคัดเลือกได้

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มผสม 3 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าการตรวจร่างกายและสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์มายืนยันต่อคณะกรรมการตรวจคัดเลือก เห็นว่าควรที่จะกำหนดให้ใบรับรองแพทย์นั้นจะต้องมาจากโรงพยาบาลของภาครัฐเท่านั้นเพราะว่า เป็นการป้องกันการนำใบรับรองแพทย์จากโรงพยาบาลเอกชนมาขึ้นในวันตรวจคัดเลือกเพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากการเข้าจับฉลาก กลุ่มผสมที่ 3 มีความเห็นแตกต่างกันคือการตรวจสุขภาพและร่างกายเห็นว่าให้มีการกำหนดรายการการตรวจโรคเพื่อเข้ารับการเกณฑ์ทหาร โดยกำหนดให้รัฐออกค่าใช้จ่ายและไม่ห้ามมิให้มีการกำหนดประเภทของโรงพยาบาลเนื่องจากจะได้ไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเข้ารับการตรวจร่างกาย

ประเด็น การเตรียมฉลาก

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าปัญหาจากการจัดเตรียมและตรวจสอบฉลากเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สัสดีประจำหน่วยตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ เห็นว่าให้กำหนดบุคคลอื่นที่มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเตรียมฉลาก เนื่องจากจะส่งให้ในกระบวนการคัดเลือกดังกล่าวมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าในกระบวนการคัดเลือกในขั้นตอนของการเตรียมฉลากเพื่อให้จับฉลาก เห็นว่าควรยึดตามแนวทางของการปฏิบัติเดิมที่มีคณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการในปัจจุบัน เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันที่มีความเหมาะสมแล้ว

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นในเรื่องการจัดเตรียมฉลากและตรวจสอบฉลาก เห็นว่าเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบในกระบวนการคัดเลือก

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มผสม 3 กลุ่มพบว่ามีความเห็นว่าเป็นปัญหาจากการจัดเตรียมและตรวจสอบฉลากที่เกิดขึ้นจากการจัดเตรียมฉลากเพื่อให้จับฉลากนั้นไม่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จึงควรกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ โดยมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เฝาระวังในการจัดเตรียมฉลาก กลุ่มผสมที่ 3 มีความเห็นแตกต่างกันคือ ควรยึด

ตามแนวทางของการปฏิบัติเดิมที่มีคณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่กำหนดไว้

ประเด็น กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น หลักสูตรการฝึกอบรม

กลุ่มผสมที่ 1

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ให้นำกำหนดผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลาย โดยเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมทางทหารที่ครอบคลุมไปถึงหลักสูตรที่พัฒนาอาชีพของทหารกองประจำการ และหลักเกณฑ์ในการฝึกให้มีมาตรฐานชัดเจน

กลุ่มผสมที่ 2 และกลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาหลักสูตรการฝึกอบรมของทหารกองประจำการในปัจจุบัน เมื่อพ้นภาระหน้าที่นี้แล้วก็จะขาดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่จะนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเป็นทหาร ประกอบกับการฝึกภาคปฏิบัติการไม่คำนึงถึงสุขภาพของทหารกองประจำการ ดังนั้นเห็นว่าการฝึกอบรมจะต้องประกอบด้วยหลักสูตรทางการทหาร หลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และเห็นว่าควรกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาวิพากษ์หลักสูตรทั้งสองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดหลักเกณฑ์ในการฝึก

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบกับหลักเกณฑ์ในการฝึก และเห็นว่าควรเพิ่มด้านการศึกษานอกเวลาที่จะต้องให้สิทธิกับทหารกองประจำการได้เลือกเรียนในวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ เนื่องจากหลักสูตรในปัจจุบันขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะเข้าพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่จะต้องครอบคลุมไปถึงหลักสูตรการฝึกวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับทหารกองประจำการ รวมถึงการกำหนดหลักเกณฑ์การฝึกที่มีความชัดเจนที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน ส่งผลให้ทหารกองประจำการได้รับความปลอดภัยจากการฝึกอบรมภาคปฏิบัติการ

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นหลักสูตรการฝึกอบรมพบว่ามีความเห็นว่าในการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านการพัฒนา และประชาชนผู้เคยเป็นทหารกองประจำการเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตร และหลักสูตรที่ใช้จะต้องประกอบด้วยหลักสูตรที่จะพัฒนาอาชีพของทหารกองประจำการ

หลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และมีหลักเกณฑ์การฝึกที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน

ประเด็น ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ ยังไม่มีขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งไม่มีความชัดเจน เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดไว้เกี่ยวกับหน้าที่ของทหารกองประจำการ จึงเห็นว่าควรกำหนดให้ทหารกองประจำการ มีลักษณะงานทางการทหารอย่างแท้จริง และต้องคำนึงถึงการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาลักษณะงานของทหารกองประจำการไม่มีขอบเขตในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้ง ๆ ที่การเป็นทหารกองประจำการก็เพื่อเข้ามาฝึกอบรม เตรียมความพร้อมไว้ เมื่อเกิดเหตุความจำเป็นที่ประเทศต้องการหากเกิดภัยสงครามขึ้น เห็นว่าควรกำหนดให้มีลักษณะงานที่เป็นทางการทหารอย่างแท้จริง และกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ จากการสำรวจความต้องการ

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ ต้องเป็นงานที่มีลักษณะทางการทหารอย่างจริง เนื่องจากในปัจจุบันที่เห็นได้ชัดเจนว่าทหารกองประจำการส่วนมากนั้น ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ทางทหารอย่างแท้จริงตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ของการเกณฑ์ทหาร แต่กลับให้ทหารกองประจำการปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง โดยการให้ไปทำงานที่ไม่ใช่ลักษณะทางการทหาร เช่น การตัดหญ้า ตัดต้นไม้ กวาดใบไม้ ดูแลสวน หรือเป็นการนำทหารกองประจำการบางส่วนไปปรับใช้นายทหารระดับสูง

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการพบว่ามีความเห็นว่า ตามวัตถุประสงค์ของการเกณฑ์ทหารก็เพื่อเข้ามาฝึกอบรม เตรียมความพร้อมไว้ หากเกิดเหตุความจำเป็นที่ประเทศต้องการ ก็สามารถจะปฏิบัติหน้าที่ทางทหารได้ แต่ในปัจจุบันก็คือความชัดเจนในขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่นั้น ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดความชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของทหารกองประจำการ ดังนั้นลักษณะงานของทหารกองประจำการควรจะต้องกำหนดให้เป็นงานที่มีลักษณะเป็นงานทางการทหารอย่างแท้จริง โดยให้พิจารณาตามความสมัครใจประกอบกับความสามารถ

ของทหารกองประจำการ และสอดคล้องกับการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประเด็น ความรับผิดชอบ

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น สัสดีและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องความรับผิดชอบในส่วนของสัสดีและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และเพิ่มเติมขอบเขตของบทลงโทษให้มีความสมเหตุสมผล เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารในการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยการแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ไม่ต้องการเข้ารับราชการทหารกองประจำการจะต้องกำหนดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ไว้โดยเฉพาะจึงจะมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริตของเจ้าหน้าที่สัสดีและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร เห็นว่าหากมีการกระทำที่เห็นได้ชัดถึงการกระทำทุจริตจะต้องไม่ควรขึ้นศาลทหาร และในส่วนของบทลงโทษเห็นว่าควรกำหนดให้มีการเพิ่มโทษเป็นสองเท่าของความผิดนั้น ๆ โดยไม่กำหนดอายุความซึ่งอยู่ในกระบวนการศาลอาญาภายใต้การพิจารณาระบบการไต่สวน เนื่องจากจะเป็นการป้องกันการกระทำที่อาจเกิดขึ้นได้

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นในเรื่องการกำหนดความรับผิดชอบสำหรับสัสดีและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหารที่ใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบกระทำการทุจริตเกิดขึ้นในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร เนื่องจากในขั้นตอนการคัดเลือกเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้ชายไทยผ่านการคัดเลือกให้เป็นทหารประจำการหรือไม่ซึ่งในขั้นตอนนี้นักจะพบว่าชายไทยที่ต้องการเข้าเป็นทหารประจำการกับไม่ต้องการผ่านการคัดเลือกจึงทำให้เกิดการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อช่วยให้ผู้ที่ไม่ต้องการผ่านการคัดเลือกบรรลุเป้าหมายได้

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มผสม 3 กลุ่มพบว่ามีความเห็นว่าปัญหาความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบกระทำการทุจริตในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร เห็นว่าควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตไว้โดยเฉพาะเจาะจง กลุ่มผสม 3 มีความเห็นแตกต่างกันคือ เมื่อมีการทุจริตเกิดขึ้นผู้กระทำความผิดเป็นข้าราชการทหารจะต้องไม่ควรขึ้นศาลทหาร และในส่วนของบทลงโทษเห็นว่าควรกำหนดให้มีการเพิ่มโทษเป็นสองเท่า

ของความผิคนั้น ๆ โดยไม่กำหนดอายุความซึ่งอยู่ในกระบวนการศาลอาญาภายใต้การพิจารณา ระบบการไต่สวน

ประเด็น ครูฝึก

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการกำหนดโทษสำหรับครูฝึกที่มีหน้าที่ในการ ฝึกอบรมทหารกองประจำการในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการที่ใช้ความเข้มงวด เคร่งครัด และ การลงโทษที่รุนแรงโดยไม่คำนึงถึงความแข็งแรงที่ทหารกองประจำการจะสามารถทนรับได้หรือไม่ จนทำให้เกิดการบาดเจ็บหรือกระทบต่อร่างกาย และสุขภาพจนบางครั้งอาจถึงแก่ชีวิต และเห็นว่า ควรเพิ่มเติมขอบเขตของบทลงโทษให้สมเหตุสมผล

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมภาคปฏิบัติการของครูฝึก ที่มาจากการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ฝึกอบรมทหารกองประจำการใหม่ เห็นควรว่าต้องมีการกำหนดโทษ ไว้โดยเฉพาะสำหรับครูฝึกที่กระทำการเกินกว่าเหตุ จนส่งผลให้ทหารกองประจำการได้รับบาดเจ็บ จนสาหัส หรือเสียชีวิต เนื่องจากเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะฝึกให้ทหารกองประจำการใหม่มีความรู้ และความอดทนที่จะสร้างความเข้มแข็ง ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจะต้องได้รับความปลอดภัยจากการฝึกอบรม

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องการกำหนดโทษไว้โดยเฉพาะสำหรับครูฝึก ที่มีเจตนาทำร้ายร่างกายทหารกองประจำการจนได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิต เนื่องจากจะเป็นการ ป้องกันไม่ให้มีเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับทหารกองประจำการได้ อีกทั้งยังส่งผลให้เป็น หลักประกันของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารในเรื่องของการทำร้ายร่างกายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกรมกอง จนได้รับบาดเจ็บ หรือบาดเจ็บสาหัสจนเสียชีวิต และที่สำคัญสามารถเป็นแรงจูงใจต่อการเข้ารับ ราชการทหารกองประจำการ

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นครูฝึกพบว่ามีความเห็นว่า คือ การยอมรับว่าขั้นตอนการฝึกภาคปฏิบัติ เป็นขั้นตอนสำคัญที่จะฝึกให้ทหารกองประจำการใหม่ มีความรู้และความอดทนที่จะสร้างความเข้มแข็ง ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่จะต้องได้รับการ ฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการที่ใช้ความเข้มงวด เคร่งครัด และการลงโทษที่รุนแรง โดยไม่คำนึงถึงความแข็งแรงที่ทหารกองประจำการจะรับได้ จึงส่งผลให้ครูฝึกกระทำการเกินกว่าเหตุ ระหว่างการฝึกภาคปฏิบัติการ หรือในช่วงระหว่างอยู่ในกองประจำการ ทำให้ได้รับบาดเจ็บจนสาหัส หรือเสียชีวิต หากจะดำเนินคดีอย่างต่อเนื่องจะต้องกำหนดความรับผิดชอบสำหรับครูฝึกไว้โดยเฉพาะ

ประเด็น ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องความรับผิดชอบสำหรับผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนในกระบวนการคัดเลือก เพื่อจะทำให้ตนเองรอดพ้นจากการเกณฑ์ทหารตามขั้นตอนต่าง ๆ เห็นว่าควรจะต้องมีการปรับอัตราโทษให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจุบัน เนื่องจากโทษที่ผู้รับราชการทหารกองประจำการในปัจจุบันไม่ก่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการรับโทษดังกล่าว

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการคัดเลือก เช่น การหลีกเลี่ยงไม่ไปลงบัญชีทหารกองประจำการ ไม่ไปรับหมายเรียก หรือกรณีที่ได้ลงทะเบียนทหารกองเกินและรับหมายเรียกแล้วแต่ไม่เข้าไปรับการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ เห็นว่าในการปรับอัตราโทษต้องพิจารณาจากเหตุความรุนแรงของความผิด จึงสามารถกำหนดโทษได้ เนื่องจากความผิดของผู้ที่หลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้นมีความแตกต่างกัน

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าในเรื่องความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นจากชายไทยที่ไม่พึงประสงค์จะเข้ารับการตรวจคัดเลือกเพื่อทำหน้าที่เป็นทหารกองประจำการนี้โดยการพยายามหลีกเลี่ยงและหาช่องทางหลีกเลี่ยงภายใต้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ และเห็นว่าการปรับอัตราโทษของผู้ที่หลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารให้มีความเหมาะสม เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจากผู้หลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการมีอัตราโทษที่ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับบริบทของประเทศในปัจจุบันจึงทำให้อ่อนแอให้เกิดความเกรงกลัวต่อการรับโทษที่จะเกิดขึ้น

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการพบว่ามีความเห็นว่า คือ การยอมรับถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้ไม่ประสงค์จะเข้ารับราชการทหารกองประจำการด้วยการหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเกณฑ์ทหารต่าง ๆ ซึ่งจะให้ผู้ไม่ประสงค์เข้ารับราชการทหารกองประจำการรอดพ้นจากการถูกเกณฑ์ทหาร เนื่องจากอัตราโทษในปัจจุบันที่จะได้รับต่ำ จึงควรกำหนดโทษให้มีความสอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน เห็นว่าควรมีการปรับอัตราโทษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว และสามารถป้องกันต่อการหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่อาจเกิดขึ้นได้

ประเด็น สิทธิประโยชน์

คำตอบที่ได้มา มีดังนี้

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- อัตราเงินเดือน

กลุ่มผสมที่ 1

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการที่ได้รับในปัจจุบัน ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย เนื่องจากอัตราเงินเดือนที่ได้รับรวมกับเบี้ยเลี้ยงแล้วไม่ถึงหนึ่งหมื่นบาทจึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นกับครอบครัวนั้น ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย เห็นว่าควรกำหนดให้อัตราเงินของทหารกองประจำการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับในปัจจุบัน

กลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการที่ควรจะต้องกำหนดให้ได้รับตามความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับปัจจุบันที่ประชาชนปกติได้รับในอัตราค่าแรงขั้นต่ำ และเห็นว่าในการกำหนดอัตราเงินเดือนจะต้องคำนึงถึงงบประมาณแผ่นดิน เนื่องจากสามารถทำให้ทหารกองประจำการได้รับเงินตอบแทนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้เพียงพอกว่าในปัจจุบัน

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านของอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการควรพิจารณาให้มีความเหมาะสม และเห็นว่าควรแยกเป็นเงินเดือนสุทธิ โดยไม่มีการหักค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ เนื่องจากในปัจจุบันทหารกองประจำการจะถูกหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าอาหาร และอื่น ๆ จากยอดที่จะได้รับเป็นเงินสุทธิ

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านอัตราเงินเดือนเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำจึงจะมีความเหมาะสม และเห็นว่าไม่ควรหักค่าใช้จ่ายส่วนต่าง ๆ กับเงินเดือนที่ได้รับ เนื่องจากการเข้ามาปฏิบัติในฐานะทหารกองประจำการ ส่งผลให้สูญเสียโอกาสต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพตามปกติที่ทำอยู่

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นอัตราเงินเดือนพบว่ามีความเห็นว่าสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านอัตราเงินเดือนของทหารกองประจำการต้องกำหนดให้ได้รับเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำ และเห็นว่าควรพิจารณาอัตราเงินเดือนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน โดยจะต้องคำนึงถึงงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- การรักษาพยาบาล

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านการรักษาพยาบาลในปัจจุบันทหารกองประจำการจะได้รับสิทธิรักษาพยาบาลเพียงแค่นั้นเองเท่านั้น จึงมีความเห็นว่าการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพของทหารกองประจำการที่ครอบคลุมถึงบุคคลในครอบครัว เนื่องจากจะเป็นการตอบแทนที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการที่ควรจะได้รับตามความเหมาะสม และสามารถเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านการรักษาพยาบาล ขอมริบว่าปัญหาการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการ ควรได้รับสิทธิการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพเฉพาะตนเอง โดยไม่ครอบคลุมถึงบุคคลในครอบครัว เนื่องจากการเข้ามาทำหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการมีระยะเวลา 2 ปี จึงเป็นการยากที่จะให้สิทธิการรักษาพยาบาลนั้นครอบคลุมไปถึงครอบครัวได้

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การรักษาพยาบาลที่เป็นสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการของทหารกองประจำการ เห็นว่าในการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพพยาบาลต้องได้รับเฉพาะผู้ที่เป็นทหารกองประจำการเท่านั้น เนื่องจากการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพของทหารกองประจำการที่ครอบคลุมไปถึงครอบครัวนั้นต้องพิจารณาถึงงบประมาณแผ่นดิน

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่ม พบว่ามีความเห็นว่า ในปัจจุบันทหารกองประจำการจะได้รับสิทธิในการรักษาเฉพาะตนเอง เห็นว่าควรกำหนดให้ในการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการต้องได้รับสิทธิการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพสำหรับตนเองและครอบครัวที่จะได้รับตอบแทนในการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการและสามารถเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเข้ารับราชการทหารกองประจำการ กลุ่มผสมที่ 3 และกลุ่มผสมที่ 4 มีความเห็นแตกต่างกันคือ ในการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพการรักษาพยาบาลของทหารกองประจำการควรจะได้รับเฉพาะตนเองเท่านั้นด้วยเหตุของระยะเวลาที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการ 2 ปี จึงเป็นการยากที่จะกำหนดให้ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลที่ครอบคลุมถึงครอบครัว รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ต้องพิจารณาถึงงบประมาณของแผ่นดินด้วย

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- การจัดหลักสูตรวิชาชีพ

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในการจัดหลักสูตรวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการได้รับการศึกษาอบรมอาชีพต่าง ๆ ในระหว่างอยู่ในกองประจำการ เนื่องจากในปัจจุบันนี้ทหารกองประจำการไม่ได้รับการเรียนการสอนที่เป็นภาคทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพอย่างเป็นรูปแบบ จึงก่อให้เกิดปัญหาเมื่อปลดกองประจำการไปไม่สามารถไปประกอบอาชีพของตนได้

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาการจัดหลักสูตรวิชาชีพที่ทหารกองประจำการในปัจจุบันไม่ได้รับการฝึกหรือสอนหลักการทางวิชาการและฝึกภาคปฏิบัติของวิชาชีพ เห็นว่าควรกำหนดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพต่าง ๆ ในระหว่างอยู่ในกองประจำการ เพื่อให้ทหารกองประจำการได้รับการฝึกอาชีพต่าง ๆ ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้เมื่อปลดกองประจำการ

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในการจัดหลักสูตรวิชาชีพให้กับทหารกองประจำการ และเห็นว่าควรพิจารณาถึงความต้องการในอาชีพต่าง ๆ เนื่องจากในปัจจุบันทหารกองประจำการไม่ได้รับการฝึกวิชาชีพจริง เป็นเพียงการแนะนำถึงอาชีพต่าง ๆ เท่านั้น

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นการจัดหลักสูตรวิชาชีพ พบว่ามีความเห็นว่า หากกำหนดในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในการจัดหลักสูตรวิชาชีพให้มีความชัดเจนการกำหนดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพต่าง ๆ ในระหว่างอยู่ในกองประจำการ จะทำให้ทหารกองประจำการได้รับประโยชน์จากการฝึกวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ได้จริงเมื่อปลดกองประจำการ

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- ทุนการศึกษา

กลุ่มผสมที่ 1

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า เรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านการกำหนดจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ หมายความว่า เป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดให้มีความสัมพันธ์กันและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมาย เนื่องจากการพัฒนาความรู้

เมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมในสถานะของการเป็นทหารกองประจำการนั้นใช้เวลานาน 2 ปี จึงทำให้เสียโอกาสในการประกอบอาชีพหรือการศึกษา เห็นว่าควรกำหนดเฉพาะให้จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ครอบคลุมถึงทุนการศึกษา เนื่องจากจะเกิดปัญหาจากการใช้ทุน

กลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นสอดคล้องกับผู้วิจัยในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการศึกษา กับการปฏิบัติกรในด้านทุนการศึกษา เห็นว่าควรกำหนดให้มีการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่เห็นด้วยที่จะให้ทหารกองประจำการได้รับสิทธิทุนการศึกษา เนื่องจากเหตุที่ทหารกองประจำการเข้ามาฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมีระยะเวลาที่กำหนดไว้ 2 ปี จึงอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ทุนการศึกษา ที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการศึกษา กับการปฏิบัติกรในด้านทุนการศึกษา ว่าการพัฒนาความรู้เมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรม เห็นว่าควรที่จะมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อให้ทหารกองประจำการได้รับความรู้ไปต่อยอดทางการศึกษาได้ และไม่เห็นด้วยกับการให้สิทธิทางทุนการศึกษา เนื่องจากจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการได้รับทุนการศึกษาไปแล้วแต่ไม่สามารถกลับเข้าใช้ทุนการศึกษาได้

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า สิทธิประโยชน์ระหว่างการศึกษา กับการปฏิบัติกรในด้านทุนการศึกษา เห็นว่าการพัฒนาความรู้เมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมควรกำหนดให้ทหารกองประจำการได้รับการเรียนการสอนที่เป็นระบบเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับทหารกองประจำการในด้านการศึกษาให้บรรลุจุดหมาย เนื่องจากทหารกองประจำการหลายคนที่มีการศึกษาต่ำถึงแม้จะมีสวัสดิการให้สามารถศึกษานอกระบบ (กศน.) ได้แต่ก็ให้ศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และพบว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้น ไม่สามารถได้รับการเรียนรู้ได้จริง

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นทุนการศึกษาพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันคือ การยอมรับว่าการพัฒนาความรู้เมื่อเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมในสถานะของการเป็นทหารกองประจำการนั้นใช้เวลานาน 2 ปี จึงทำให้เสียโอกาสในการประกอบอาชีพหรือการศึกษา อีกทั้งมีทหารกองประจำการหลายคนที่มีการศึกษาต่ำถึงแม้จะมีสวัสดิการให้สามารถศึกษานอกระบบ (กศน.) ได้แต่ก็ให้ศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และพบว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้น ไม่สามารถได้รับการเรียนรู้ได้จริง เนื่องจากไม่มีการจัดให้มีการสอนที่เป็นระบบ คือ เป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดให้มีความสัมพันธ์กันและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ เห็นควรว่าให้กำหนดจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์

กันและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ทหารกองประจำการบรรลุจุดหมาย และเห็นว่าไม่ควรให้สิทธิทุนการศึกษาให้กับทหารกองประจำการ ซึ่งเป็นข้อสังเกตเช่นเดียวกันว่าในเรื่องทุนการศึกษาแม้ว่ากลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มจะเห็นว่าไม่ควรที่จะกำหนดให้ได้รับสิทธิทุนการศึกษา แต่ทั้ง ๆ ที่ในเรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ของประชาชนโดยแท้แต่ก็ยังไม่เห็นด้วยเนื่องจากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการให้สิทธิทางทุนการศึกษากับทหารกองประจำการจะเป็นการยากที่จะกลับเข้ามารับใช้ทุนที่ทางกองทัพมอบให้ และด้วยเหตุผลที่ทหารกองประจำการมีหน้าที่ในการรับราชการเพียง 2 ปีเท่านั้น

ประเด็น สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ

- ระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้มีโอกาสในการเลือกที่จะเข้ามารับราชการทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลาแทนการสมัครรับราชการในฐานะทหารกองประจำการต่อ เนื่องจากปัจจุบันสามารถสมัครเป็นได้แค่ทหารกองประจำการเหมือนเดิม และสิทธิประโยชน์ตามประเด็นนี้สามารถเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่จะทำให้ชายไทยเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า เรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการที่ควรที่จะกำหนดให้ทหารกองประจำการสามารถได้รับโอกาสในการเลือกที่จะเข้ามารับราชการทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลาเนื่องจากในปัจจุบันนี้ไม่พบว่ามียทหารกองประจำการคนใดที่อยากจะสมัครเป็นทหารกองประจำการต่อเนื่องจากเมื่อมีอายุมากขึ้นจะมีผลต่อการสมัครงาน

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ ควรกำหนดให้ทหารกองประจำการได้รับโอกาสที่จะเข้ารับราชการทหารประจำการโดยไม่จำกัดระยะเวลาแทนการสมัครรับราชการในฐานะทหารกองประจำการต่อ เนื่องจากทหารกองประจำการบางคนนั้นยังศึกษาไม่จบจะต้องกลับไปศึกษาต่อเพื่อนำวุฒิทางการศึกษามาสมัครงาน จึงไม่ต้องการที่จะสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการต่อ รวมทั้งทหารกองประจำการส่วนมากก็ไม่อยากที่จะสมัครต่อ

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มพบว่ามีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ หากกำหนดให้ทหารกองประจำการได้รับโอกาสในการเลือกที่จะเข้ารับราชการทหารประจำการ ได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา อาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการส่งเสริมและจูงใจให้บุคคลเข้ามาสมัคร เป็นทหารกองประจำการ

ประเด็น สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ

- คุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ

กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าในปัจจุบันทหารกองประจำการ จะต้องการเข้ารับราชการทหารประจำการจะต้องเข้าสอบคัดเลือก แต่โดยทางด้านการศึกษาจึงส่งผลทำให้ ทหารกองประจำการ ไม่สามารถที่จะทำข้อสอบได้ ดังนั้นควรกำหนดให้ทหารกองประจำการ ได้ สิทธิพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการต่อ โดยไม่ต้องสอบคัดเลือก เนื่องจากสามารถ เป็นแรงจูงใจให้กับผู้ที่ต้องการเข้ารับราชการทหารประจำการต่อ

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า เรื่องการกำหนดคุณสมบัติพิเศษในการพิจารณาเข้ารับ ราชการทหารประจำการ สำหรับผู้ที่ต้องการรับราชการทหารประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้ ได้รับสิทธิพิเศษในการรับราชการทหารประจำการ เนื่องจากปัจจุบัน พบว่าทหารกองประจำการคนใด ต้องการที่จะเป็นทหารประจำการต้องสอบคัดเลือกแข่งขันกับบุคคลภายนอก จึงส่งผลให้ทหาร กองประจำการนั้นไม่สามารถที่จะสอบติดเป็นทหารประจำการได้

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้มีคุณสมบัติพิเศษ ในการเข้ารับราชการทหารประจำการ จะส่งผลให้เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการส่งเสริมและจูงใจให้ บุคคลเข้ามาสมัครเป็นทหารกองประจำการ

คำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในประเด็นคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการ ทหารประจำการพบว่ามีความเห็นเห็นว่า เพื่อเป็นการตอบแทนจากการเสียสละประโยชน์ของตนและ ครอบครัว หรืองานประจำที่เคยทำก่อนเข้ากองประจำการจะต้องยุติลง จึงเห็นว่าควรกำหนดให้มี กำหนดคุณสมบัติพิเศษในการพิจารณาเข้ารับราชการทหารประจำการสำหรับผู้ที่ต้องการรับ ราชการทหารประจำการ

ประเด็น สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ

- กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ

กลุ่มผสมที่ 1

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่าสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการในด้าน กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เห็นว่าไม่ควรมีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการ ทหารกองประจำการ เนื่องจากเห็นว่าสิทธิประโยชน์ที่ได้รับในปัจจุบันนั้นเพียงพอแล้ว

กลุ่มผสมที่ 2

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ในด้านการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เห็นว่าในปัจจุบันไม่มีการ กำหนดให้ได้รับสิทธิประโยชน์ใด ๆ เมื่อปลดกองประจำการไปแล้ว จึงควรจัดตั้งกองทุนส่งเสริม สวัสดิการทหารกองประจำการสำหรับผู้ที่ต้องการมีทุนสำรองไว้ในการประกอบอาชีพหลังปลด กองประจำการ

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า เรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการในด้านการ จัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เห็นว่าไม่ควรจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการ ทหารกองประจำการ เนื่องจากเห็นว่าสิทธิประโยชน์ที่ได้รับปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

กลุ่มผสมที่ 4

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้ทางกระทรวงกลาโหม จัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ ให้สำหรับทหารกองประจำการที่มีความ ต้องการมีทุนสำรองไว้ในการประกอบอาชีพหลังปลดกองประจำการ จึงส่งผลให้สิทธิประโยชน์ ในด้านนี้สามารถเป็นแรงจูงใจให้ชายไทยเข้ารับราชการทหารกองประจำการยิ่งขึ้น

คำตอบที่ได้จากประชากรกลุ่มเฉพาะทั้ง 4 กลุ่ม มีประชากรกลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่ม มีความเห็นว่า ในเรื่องสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการด้านกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ เห็นว่าควรกำหนดให้ทางกระทรวงกลาโหมมีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ ไว้สำหรับผู้ที่ต้องการมีทุนสำรองไว้ในการประกอบอาชีพหลังปลดกองประจำการ กลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 3 มีความเห็นแตกต่างกันคือ ไม่ควรจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหาร กองประจำการ เพราะเห็นว่าสิทธิประโยชน์ที่ได้รับปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

ประเด็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ

คำตอบที่ได้มา

กลุ่มผสมที่ 1

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน เห็นว่าควรกำหนดให้การขึ้นทะเบียนภูมิลำเนาอยู่ที่ไหนให้มีการคัดเลือกพื้นที่นั้น และเห็นว่าการกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจ ในความรับผิดชอบให้มีการเพิ่มโทษ หรือการยึดทรัพย์ และในส่วนของสิทธิประโยชน์เห็นว่าการจัดให้มีสวัสดิการรักษายาบาลให้เหมือนกับพนักงานของรัฐโดยกำหนดระยะเวลา 2 ปี ด้านทุนการศึกษาเห็นว่าควรจะมีการให้ทุนไว้สำหรับต่อยอดสำหรับการประกอบอาชีพ

กลุ่มผสมที่ 3

ประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า ในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารในขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน เห็นว่าในเรื่องของเกณฑ์การย้ายภูมิลำเนา หากพบว่ามีกรย้ายเกิดขึ้นให้ไปพิจารณาเมื่ออายุที่ลงบัญชีไว้ในอายุ 17 ปี หรือ 20 ปี ในการคัดเลือก เห็นว่าควรเพิ่มกระบวนการในการคัดเลือก โดยให้มีภาคประชาชนเข้ามาเป็นตัวแทนผู้เข้ารับการคัดเลือกหรือผู้สังเกตการณ์ หรือบุคลากรประจำหน่วยการคัดเลือกเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจคัดเลือก และเห็นว่าการแจ้งข้อมูลข่าวสารในหลายช่องทางให้มากกว่านี้ หรือให้มีผู้นำชุมชนเป็นผู้กระจายข่าวสารให้กับประชาชนในชุมชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร

ผลจากการทำ Co – Design คำตอบของ ประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มนี้มีความสอดคล้องตรงกันในหลายประเด็น คือ

ประเด็นคำนิยาม “ชายไทย” หมายความว่า ผู้ที่มีเพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชาย ซึ่งเป็นข้อสังเกตเช่นเดียวกันว่าประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มเห็นด้วยกับสถานะเพศชายที่จะเข้ามารับราชการทหารกองประจำการเท่านั้น แต่ไม่ได้คำนึงถึงสถานะความเป็นเพศหญิงที่จะเข้ามาทำหน้าที่รับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งหากพิจารณาจากหลักสิทธิมนุษยชนในเรื่องความเสมอภาคกันทางด้านสถานะทางเพศที่มีสิทธิเท่าเทียมกัน รวมถึงรูปแบบของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ที่ได้กำหนดให้มีเพศหญิงสามารถเข้ามาเป็นทหารได้ แต่ก็ไม่ได้มีการกำหนดลักษณะความเป็นหญิงแท้ และในกรณีเพศชายก็เช่นกันที่ไม่ได้กำหนดความเป็นชายแท้ สำหรับการวิจัยเห็นว่าในสภาวะการณ์ปัจจุบันมีคนเป็นเพศชาย หรือเพศหญิงที่มีสภาวะทางกายเป็นชาย และหญิง แต่มีสภาวะทางจิตใจที่ไม่ใช่ความเป็นชาย หรือเป็นหญิง ดังที่เรียกว่ากลุ่มความหลากหลายทางเพศ หรือชาวสีรุ้ง ดังนั้นหากจะให้ชายหรือหญิง เข้ามามีสิทธิที่จะเข้ารับราชการ

ทหารกองประจำการแล้วตามหลักสิทธิมนุษยชนก็ควรที่จะต้องมีการกำหนดคุณสมบัติตั้งแต่แรก รวมทั้งมีการตรวจสภาพทางจิตใจ โดยจิตแพทย์ เพื่อจะเป็นการคัดกรองความเป็นหญิงและชาย ซึ่งหากมีการคัดกรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลที่ได้มาจะทำให้สิทธิในการเข้ารับราชการทหารที่มีจิตใจเป็นชายและหญิงที่มีจิตใจเป็นหญิงแท้ แต่สำหรับความเป็นชายและหญิงที่ไม่ตรงสภาพทางจิตใจก็จะถูกยกเว้นให้ไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร และสำหรับรูปแบบการฝึกจะต้องแยกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการฝึกสำหรับชายแท้และรูปแบบการฝึกสำหรับหญิงแท้ เพราะด้วยเหตุที่สภาวะทางร่างกายมีความแตกต่างกัน รวมถึงความอดทน ความแข็งแรงที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งหากพิจารณาถึงความยุ่งยาก ก็จะพบว่ามีความยุ่งยาก แต่หากที่จะมุ่งการให้การคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชนแล้วจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามนี้

ส่วนคำตอบของประชากรกลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มในเรื่องการโยกย้ายสำมะโนครัว และ ภูมิลาเนาทหาร เห็นว่าการลงบัญชีทหารกองเกินควรกำหนดให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลาเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบว่ามีกรย้ายภูมิลำเนาภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ก็ให้กลับไปใช้สิทธิในภูมิลำเนาเดิม และควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่หากพบว่ามีกรทุจริตใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบ

ในส่วนการตรวจร่างกายและสุขภาพเห็นว่าในการขอใบรับรองแพทย์มายืนยันต่อคณะกรรมการตรวจคัดเลือก เห็นว่าควรที่จะกำหนดให้ใบรับรองแพทย์นั้นจะต้องมาจากโรงพยาบาลของภาครัฐเท่านั้น

ในการจัดเตรียมฉลาดและตรวจสอบฉลาด แต่ละกลุ่มเห็นว่าควรกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนและภาคประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการโดยมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เฝ้าระวังในการจัดเตรียมฉลาด

ในส่วนการกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม เห็นว่าควรกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านการพัฒนา และประชาชนผู้เคยเป็นทหารกองประจำการเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตร และหลักสูตรที่ใช้จะต้องประกอบด้วยหลักสูตรที่จะพัฒนาอาชีพของทหารกองประจำการ หลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และมีหลักเกณฑ์การฝึกที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน

ทางด้านขอบเขตหน้าที่ของทหารกองประจำการ เห็นว่าควรต้องกำหนดให้เป็นงานที่มีลักษณะเป็นงานทางทหารอย่างแท้จริง โดยให้พิจารณาตามความสมัครใจประกอบกับความสามารถของทหารกองประจำการ และสอดคล้องกับการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ในส่วนความรับผิดชอบนั้น สวัสดิ์และคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร แต่ละกลุ่ม เห็นว่าควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำการทุจริตไว้โดยเฉพาะเจาะจง หรือเป็นการเพิ่มโทษเป็นสองเท่าของความผิดนั้น สำหรับความรับผิดชอบของครูฝึกเห็นว่าควรกำหนดความรับผิดชอบสำหรับครูฝึกไว้โดยเฉพาะ หรือเพิ่มอัตราโทษเป็นสองเท่าจากความผิดที่ได้กระทำ

ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เห็นควรว่าให้มีการปรับอัตราโทษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว และสามารถป้องกันต่อการหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่อาจเกิดขึ้นได้

ด้านสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการระหว่างการปฏิบัติการในด้านของอัตราเงินเดือนเห็นว่าควรกำหนดให้ได้รับเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำ และเห็นว่าควรพิจารณาอัตราเงินเดือนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน โดยจะต้องคำนึงถึงงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก ด้านการรักษาพยาบาล เห็นว่าทหารกองประจำการต้องได้รับสิทธิการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพสำหรับตนเองและครอบครัว ด้านการจัดหลักสูตรวิชาชีพเห็นว่าควรจัดหลักสูตรวิชาชีพให้มีความชัดเจนจะทำให้ทหารกองประจำการได้รับประโยชน์จากการฝึกวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เมื่อปลดกองประจำการ ด้านทุนการศึกษา แต่ละกลุ่มเห็นว่าควรกำหนดเฉพาะให้จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ แต่ต้องไม่ครอบคลุมถึงการให้สิทธิได้รับทุนการศึกษา ด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ เห็นว่าหากได้รับโอกาสในการเลือกที่จะเข้ารับราชการทหารประจำการได้ โดยไม่จำกัดระยะเวลา อาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการส่งเสริมและจูงใจให้บุคคลเข้ามาสมัครเป็นทหารกองประจำการ

ในส่วนของสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการในด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการเห็นว่าควรกำหนดให้มีกำหนดคุณสมบัติพิเศษในการพิจารณาเข้ารับราชการทหารประจำการสำหรับผู้ที่ต้องการรับราชการทหารประจำการ และในด้านกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการเห็นว่าควรจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการไว้สำหรับผู้ที่ต้องการมีทุนสำรองไว้ในการประกอบอาชีพหลังปลดกองประจำการ

สำหรับประเด็นบางประเด็นที่ประชากรกลุ่มผสมมีความเห็นแตกต่างกัน คือ

ประเด็นการตรวจสุขภาพและร่างกาย ประชากรกลุ่มผสมที่ 3 มีคำตอบว่าการตรวจสุขภาพและร่างกายเห็นว่าให้มีการกำหนดรายการการตรวจโรคเพื่อเข้ารับการเกณฑ์ทหาร โดยกำหนดให้รัฐออกค่าใช้จ่ายและไม่ห้ามมิให้มีการกำหนดประเภทของโรงพยาบาล เนื่องจากจะไม่ได้ไม่เป็นการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในส่วนนี้

ประเด็นการจัดเตรียมและตรวจสอบฉลาก ประชากรกลุ่มผสมที่ 3 มีคำตอบว่าการจัดเตรียม และตรวจสอบฉลากควรยึดตามแนวทางของการปฏิบัติเดิมที่มีคณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหาร กองประจำการ เนื่องจากเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันที่มีความเหมาะสมแล้ว

ประเด็นความรับผิดชอบในส่วนของสถิติและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร ประชากรกลุ่มผสมที่ 3 มีคำตอบว่าความรับผิดชอบในส่วนของสถิติและคณะกรรมการตรวจคัดเลือก การเกณฑ์ทหาร เห็นว่าเมื่อมีการทุจริตเกิดขึ้นผู้กระทำความผิดเป็นข้าราชการทหารจะต้องไม่ควรขึ้น ศาลทหาร และในส่วนของกองโทยเห็นว่าควรกำหนดให้มีการเพิ่ม โทยเป็นสองเท่าของความผิด นั้น ๆ โดยไม่กำหนดอายุความซึ่งอยู่ในกระบวนการศาลอาญาภายใต้การพิจารณาระบบการได้ส่วน เนื่องจากจะทำให้ผู้ที่กระทำความผิดในส่วนนี้เกิดความเกรงกลัวต่อการรับ โทย

ประเด็นสิทธิประโยชน์ระหว่างปฏิบัติการ ด้านการรักษาพยาบาล ประชากรกลุ่มผสมที่ 3 และกลุ่มผสมที่ 4 มีคำตอบว่า ในการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพการรักษาพยาบาลของทหาร กองประจำการควรจะได้รับเฉพาะตนเองเท่านั้น เนื่องจากการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพของทหาร กองประจำการที่ครอบคลุมไปถึงครอบครัวนั้นต้องพิจารณาถึงงบประมาณแผ่นดิน

ประเด็นสิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ ด้านกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหาร กองประจำการ ประชากรกลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 3 มีคำตอบว่าไม่ควรจัดตั้งกองทุนส่งเสริม สวัสดิการทหารกองประจำการ เนื่องจากเห็นว่าสิทธิประโยชน์ที่ได้รับปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว

นอกจากนี้ ประชากรกลุ่มผสมที่ 1 และกลุ่มผสมที่ 3 มีข้อเสนอแนะว่าการลงบัญชี ทหารกองเกิน ควรกำหนดให้การขึ้นทะเบียนภูมิลำเนาอยู่ที่ไหนให้มีการคัดเลือกพื้นที่นั้น หากพบว่ามีกรณีเกิดขึ้นให้ไปพิจารณาเมื่ออายุที่ลงบัญชีไว้ในอายุ 17 ปี หรือ 20 ปี และในการ คัดเลือกเห็นว่าควรเพิ่มกระบวนการในการคัดเลือก โดยให้มีภาคประชาชนเข้ามาเป็นตัวแทน ผู้เข้ารับการคัดเลือกหรือผู้สังเกตการณ์ หรือบุคลากรประจำหน่วยการคัดเลือกเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบความชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจคัดเลือก และเห็นว่าควรมีการ แจ้งข้อมูลข่าวสารในหลายช่องทาง หรือให้มีผู้นำชุมชนเป็นผู้กระจายข่าวสารให้กับประชาชนใน ชุมชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเกณฑ์ทหาร และในส่วนของ สิทธิประโยชน์เห็นว่าควรจัดให้มีสวัสดิการรักษายาบาลให้เหมือนกับพนักงานของรัฐโดย กำหนดระยะเวลา 2 ปี ด้านทุนการศึกษาเห็นว่าควรมีการให้ทุนการศึกษาต่อยอดสำหรับการ ประกอบอาชีพ

คำตอบที่ได้จากการทำ Co – Design ประชากรกลุ่มผสม ดังกล่าวพบว่าบางประเด็นกลุ่ม ประชากรส่วนใหญ่มีความเห็นในแนวเดียวกัน แต่มีบางประเด็นก็มีความเห็นแตกต่างกัน (รายละเอียดการเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co – Design ของกลุ่มผสมตามตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มผสม

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มผสม	ประชากรกลุ่มผสม			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
1. คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์				
1.1 คำนิยาม “ชายไทย”	✓	✓	✓	✓
1.2 เพศ	✓	✓	✓	✓
2. วิธีการคัดเลือก				
2.1 การโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร	✓	✓	✓	✓
2.2 การตรวจร่างกายและสุขภาพ	✓	✓	-	✓
2.3 การเตรียมฉลาก	✓	✓	-	✓
3. กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์				
3.1 หลักสูตรการฝึกอบรม				
- หลักสูตรการฝึกอบรม	✓	✓	✓	✓
- หลักเกณฑ์การฝึก	✓	✓	✓	✓
3.2 ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ				
- ลักษณะงานทางการทหาร	✓	✓	✓	✓
4. ความรับผิดชอบ				
4.1 ทัศนคติและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร	✓	✓	✓	✓
- ขั้นตอน การลงบัญชีทหารกองเกิน และการตรวจร่างกาย	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และวินัยทหาร	✓	✓	-	✓
- อัตราโทษ	✓	✓	✓	✓
4.2 ครูฝึก	✓	✓	✓	✓
- ขั้นตอน การฝึกที่มีความเข้มงวด เคร่งครัด ประกอบกับการลงโทษที่รุนแรงจนได้รับบาดเจ็บต่อร่างกาย หรือสาหัสจนเสียชีวิต	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง เจตนาทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิต ลักษณะละเมิด และวินัยทหาร	✓	✓	✓	✓

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มผสม	ประชากรกลุ่มผสม			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4
- อัตราโทษ	✓	✓	✓	✓
4.3 ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ	✓	✓	✓	✓
- การหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเกณฑ์ทหาร	✓	✓	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง การหลีกเลี่ยงไม่เข้าเกณฑ์ทหาร	✓	✓	✓	✓
- อัตราโทษ	✓	✓	✓	✓
5. สิทธิประโยชน์				
5.1 สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ				
- อัตราเงินเดือน	✓	✓	✓	✓
- การรักษาสุขภาพ	✓	✓	-	-
- การจัดหลักสูตรวิชาชีพ	✓	✓	✓	✓
- ทุนการศึกษา	✓	✓	✓	✓
- ระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ	✓	✓	✓	✓
5.2 สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ				
- คุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ	✓	✓	✓	✓
- กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ	-	✓	-	✓
6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ	✓	-	✓	-

1.6 การเปรียบเทียบคำตอบจากการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม

คำตอบที่ได้จากผลการทำ Co-Design ของกลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสียตามประเด็นที่กำหนดไว้ เมื่อนำประเด็นเหล่านั้นมาเปรียบเทียบคำตอบที่ได้มาระหว่างประชากรกลุ่มเฉพาะกับประชากรกลุ่มผสมพบว่ามีคำตอบเหมือนกันในประเด็นการกำหนดคุณสมบัติของชายไทย วิธีการคัดเลือกตามกระบวนการขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ ความรับผิดชอบของครูฝึกและผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านการจัดหลักสูตรวิชาชีพ สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านทุนการศึกษา และ สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการในด้านคุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ

ความแตกต่างกันระหว่างประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม ในประเด็น

- วิธีการคัดเลือกตามขั้นตอนของการตรวจร่างกายและสุขภาพ กลุ่มผสม 1 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะไม่ให้มีการกำหนดประเภทของโรงพยาบาล
- การจัดเตรียมและตรวจสอบฉลาก กลุ่มผสม 1 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะ ควรยึดตามแนวทางของการปฏิบัติเดิมที่มีคณะกรรมการตรวจคัดเลือกอาหารกองประจำการ
- กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์ในส่วนของหลักสูตรการฝึกอบรม กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่มีบังคับใช้อยู่
- ความรับผิดชอบของสัสดีและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร กลุ่มผสม 1 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะ ให้เป็นไปตามดุลพินิจของศาลทหาร
- สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านอัตราเงินเดือน กลุ่มเฉพาะ 2 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่กำหนดไว้
- สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในการรักษาพยาบาล กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะสามารถเข้ารับการรักษาได้ทั้งโรงพยาบาลเอกชน หรือโรงพยาบาลของรัฐ
- สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการในด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะเห็นด้วยกับกฎหมายเดิมที่กำหนดไว้
- สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการในด้านกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ กลุ่มผสม 2 กลุ่ม ไม่เห็นด้วย เพราะสิทธิประโยชน์ที่ได้รับปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ส่วนข้อเสนอแนะนั้นทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
- การลงบัญชีทหารกองเกินในเรื่องเกณฑ์ของการย้ายภูมิลำเนา กลุ่มเฉพาะ 1 กลุ่ม มีข้อเสนอแนะ กำหนดให้สามารถคัดเลือกที่ใดก็ได้ และหลักสูตรในการฝึกอบรมจะต้องมีคณะกรรมการวิชาชีพเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมพัฒนาหลักสูตร และความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ ควรกำหนดปรับเพิ่มอัตราโทษปรับตามความเหมาะสม ในขณะที่กลุ่มผสม 2 กลุ่ม มีข้อเสนอแนะ หากพบว่ามีอาการย้ายเกิดขึ้นให้ไปพิจารณาเมื่ออายุที่ลงบัญชีไว้ในอายุ 17 ปี หรือ 20 ปี ในส่วนของการคัดเลือก กำหนดให้ภาคประชาชนเข้ามาเป็นตัวแทนผู้เข้ารับการคัดเลือก หรือผู้สังเกตการณ์ หรือบุคลากรประจำหน่วยการคัดเลือกเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความชอบ หรือให้มีผู้นำชุมชนเป็นผู้กระจายข่าวสารให้กับประชาชนทราบถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร

คำตอบที่ได้จากการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ และกลุ่มผสม ดังกล่าวพบว่า บางประเด็นกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีความเห็นในแนวเดียวกัน แต่มีบางประเด็นก็มีความเห็นแตกต่างกัน (การเปรียบเทียบคำตอบของกลุ่มเฉพาะและผสมดูตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	ประชากร	
	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
1. คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์		
1.1 คำนิยาม “ชายไทย”	4	4
1.2 เพศ	4	4
2. วิธีการคัดเลือก		
2.1 การโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร	4	4
2.2 การตรวจร่างกายและสุขภาพ	4	3
2.3 การเตรียมฉลาก	4	3
3. กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์		
3.1 หลักสูตรการฝึกอบรม		
- หลักสูตรการฝึกอบรม	3	4
- หลักเกณฑ์การฝึก	4	4
3.2 ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ		
- ลักษณะงานทางการทหาร	4	4
4. ความรับผิดชอบ		
4.1 สวัสดิและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร	4	4
- ขั้นตอน การลงบัญชีทหารกองเกิน และการตรวจร่างกาย	4	4
- รับผิดชอบในเรื่อง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และวินัยทหาร	4	3
- อัตราโทษ	4	4
4.2 ครูฝึก	4	4
- ขั้นตอน การฝึกที่มีความเข้มงวด เคร่งครัด ประกอบกับการ ลงโทษที่รุนแรงจนได้รับบาดเจ็บต่อร่างกาย หรือสาหัสจนเสียชีวิต	4	4
- รับผิดชอบในเรื่อง เจตนาทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บหรือ ถึงแก่ชีวิต ลักษณะละเมิด และวินัยทหาร	4	4
- อัตราโทษ	4	4
4.3 ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ	4	4

ประเด็นในร่างกฎหมายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	ประชากร	
	กลุ่มเฉพาะ	กลุ่มผสม
- การหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการเกณฑ์ทหาร	4	4
- รับผิดชอบในเรื่อง การหลีกเลี่ยงไม่เข้าเกณฑ์ทหาร	4	4
- อัตราโทษ	4	4
5. สิทธิประโยชน์		
5.1 สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ		
- อัตราเงินเดือน	3	3
- การรักษาสุขภาพ	3	2
- การจัดหลักสูตรวิชาชีพ	4	4
- ทุนการศึกษา	4	4
- ระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ	3	4
5.2 สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ		
- คุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหารประจำการ	4	4
- กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ	4	2
6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ	1	2

2. การเปรียบเทียบโครงสร้างรูปแบบการเกณฑ์ทหารจากผลการวิจัยกับผลการทำ Co-Design

โครงสร้างกฎหมายที่เป็นบทบัญญัติมาตราที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อพัฒนากระบวนการเกณฑ์ทหารที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 มาเป็นประเด็นในการจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co- Design) และได้คำตอบมาจาก ประชากรกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสม ดังที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้วนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับร่างคำตอบ ในประเด็นที่จะนำไปสู่การพัฒนากฎหมายเป็นกฎหมายต้นแบบดังที่ได้วิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องตรงกันในทิศทางเดียวกัน คือ ต้องการที่จะสร้างเครื่องมือ ทางกฎหมายเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเกณฑ์ทหารและการคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารที่ควรจะได้รับ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการกำหนดคุณสมบัติ ของผู้ถูกเกณฑ์ วิธีการคัดเลือก กระบวนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ของทหารเกณฑ์ ความรับผิดชอบ และสิทธิประโยชน์ โดยประชากรผู้มีส่วนได้เสียมีความเห็นว่าควรมีการกำหนด คุณสมบัติของชายไทยให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับในบริบทปัจจุบัน และในเรื่องวิธีการ

คัดเลือกควรมีกระบวนการวิธีการคัดเลือกทหารกองประจำการที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ส่วนกระบวนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ของทหารกองประจำการ กำหนดให้มีผู้ที่ทำหน้าที่ พัฒนาหลักสูตรในการฝึกอบรมมีความหลากหลายเข้าร่วมดำเนินการจัดทำหลักสูตรซึ่งจะต้องครอบคลุมไปถึงหลักสูตรที่จะได้รับการศึกษาวิชาชีพและหลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิตในระหว่าง อยู่กองประจำการ และการกำหนดให้ทหารกองประจำการมีลักษณะงานที่เป็นทางการทหารอย่างแท้จริง รวมถึงมีหลักเกณฑ์ในการฝึกเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน ในส่วนความรับผิดชอบนั้นให้กำหนด ความรับผิดชอบไว้โดยเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่ และปรับอัตราโทษของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ ให้สอดคล้องกับปัจจุบัน และในเรื่องสิทธิประโยชน์ในระหว่างประจำการ และเมื่อปลดกองประจำการ ของทหารกองประจำการกำหนดให้ได้รับตามความเหมาะสมต่อปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมและจูงใจให้บุคคลเข้ามาสมัครเป็นทหารกองประจำการ ส่วนผลการวิจัยก็มีความสอดคล้องกับความเห็น ของผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นประชากร Co-Design ที่ต้องการให้กระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารในการ กำหนดคุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์ การลงบัญชีทหารกองเกิน วิธีการคัดเลือก การฝึกอบรมและการ ปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการมีความเหมาะสมกับบริบท ของการพัฒนาประเทศและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับเกณฑ์ทหาร (ดูตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบโครงสร้างรูปแบบการเกณฑ์ทหารจากการผลการวิจัยกับผลการทำ Co-Design

โครงสร้างรูปแบบการเกณฑ์ทหาร	ผลการวิจัย	
	ผู้วิจัยเสนอ	คำตอบจากการทำ Co-Design
1. คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์		
1.1 คำนิยาม “ชายไทย”	✓	✓
1.2 เพศ	✓	✓
2. วิธีการคัดเลือก		
2.1 การโยกย้ายสำมะโนครัว และภูมิลำเนาทหาร	✓	✓
2.2 การตรวจร่างกายและสุขภาพ	✓	✓
2.3 การเตรียมตลาด	✓	✓
3. กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่		
3.1 หลักสูตรการฝึกอบรม - หลักสูตรการฝึกอบรม	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการเกณฑ์ทหาร	ผลการวิจัย	
	ผู้วิจัยเสนอ	คำตอบจากการทำ Co-Design
- หลักเกณฑ์การฝึก	✓	✓
3.2 ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ - ลักษณะงานทางการทหาร	✓	✓
4. ความรับผิดชอบ		
4.1 ทัศนคติและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการ เกณฑ์ทหาร	✓	✓
- ขั้นตอน การลงบัญชีทหารกองเกิน และการ ตรวจร่างกาย	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ หน้าที่โดยทุจริต และวินัยทหาร	✓	✓
- อัตราโทษ	✓	✓
4.2 ครูฝึก	✓	✓
- ขั้นตอน การฝึกที่มีความเข้มงวด เครื่องครัด ประกอบกับการลงโทษที่รุนแรงจนได้รับบาดเจ็บต่อ ร่างกาย หรือสาหัสจนเสียชีวิต	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง เจตนาทำร้ายร่างกายจนได้รับ บาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิต ลักษณะละเมิด และวินัยทหาร	✓	✓
- อัตราโทษ	✓	✓
4.3 ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ	✓	✓
- การหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการ เกณฑ์ทหาร	✓	✓
- รับผิดชอบในเรื่อง การหลีกเลี่ยงไม่เข้าเกณฑ์ทหาร	✓	✓
- อัตราโทษ	✓	✓
5. สิทธิประโยชน์		
5.1 สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติการ - อัตราเงินเดือน	✓	✓

โครงสร้างรูปแบบการเกณฑ์ทหาร	ผลการวิจัย	
	ผู้วิจัยเสนอ	คำตอบจากการทำ Co-Design
- การรักษาสุขภาพ	✓	✓
- การจัดหลักสูตรวิชาชีพ	✓	✓
- ทนการศึกษา	✓	✓
- ระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ	✓	✓
5.2 สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ		
- คุณสมบัติพิเศษในการเข้ารับราชการทหาร ประจำการ	✓	✓
- กองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ	✓	✓

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างรูปแบบการเกณฑ์ทหารระหว่างคำตอบจากผลการวิจัยกับคำตอบจากการทำ Co-Design พบว่าคำตอบจากการทำ Co-Design ทั้งประชากรกลุ่มเฉพาะ และประชากรกลุ่มผสมเสนอให้มีการกำหนดคุณสมบัติของชายไทยให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับในบริบทปัจจุบัน และในเรื่องวิธีการคัดเลือกควรมีกระบวนการวิธีการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ และกระบวนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ของทหารกองประจำการควรกำหนดให้มีผู้ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีความหลากหลายเข้าร่วมดำเนินการจัดทำหลักสูตร โดยหลักสูตรดังกล่าวจะต้องครอบคลุมถึงหลักสูตรที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและอาชีพของทหารกองประจำการในระหว่างอยู่กองประจำการ ประกอบกับกำหนดให้ทหารกองประจำการมีลักษณะงานที่เป็นทางการทหารอย่างแท้จริง รวมถึงการมีหลักเกณฑ์ในการฝึกเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนใน ส่วนความรับผิดชอบ ให้มีการกำหนดความรับผิดชอบไว้โดยเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่ และ ปรับอัตราโทษของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการให้สอดคล้องกับปัจจุบัน ในเรื่องสิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการและเมื่อปลดกองประจำการของทหารกองประจำการ กำหนดให้ได้รับตามความเหมาะสม จากคำตอบดังกล่าวชี้ให้เห็นได้ว่าคำตอบที่ได้จากผลการวิจัย กับ ผลจากการทำ Co-Design เหมือนกันจึงเป็นประเด็นอันเป็นสาระสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ในรูปแบบกระบวนการเกณฑ์ทหาร ในสาระสำคัญ ดังนี้

คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์ คำนิยาม “ชายไทย” หมายความว่า ผู้ที่มีเพศเป็นชายโดยสรีระ และมีจิตใจเป็นชาย

การลงบัญชีทหารกองเกิน คือ ให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบว่ามี การย้ายภูมิลำเนาภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ให้กลับไปใช้สิทธิการลงบัญชี ณ ภูมิลำเนาเดิม และบุคคลใดทุจริตใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบให้เกิดการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อให้มีการย้ายภูมิลำเนา หรือเรียก รับ หรือยอมที่จะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร เข้ากองประจำการ จะต้องรับโทษตามหมวดความรับผิด

วิธีการคัดเลือกในขั้นตอนการตรวจร่างกายและสุขภาพ คือ การตรวจร่างกายเพื่อขอใบรับรองแพทย์ ต้องมาจากโรงพยาบาลภาครัฐ

วิธีการคัดเลือกในขั้นตอนการเตรียมฉลาก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการตรวจเลือกทหารกองประจำการ

กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของหลักสูตรการฝึกอบรม คือ หลักสูตรการฝึกอบรมจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านการพัฒนา และประชาชนผู้เคยเป็นทหารกองประจำการเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตร และหลักสูตรที่ใช้จะต้องประกอบด้วยหลักสูตรพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ และหลักเกณฑ์การฝึกที่ชัดเจน รวมทั้งการให้ข้อมูลด้านการล่วงละเมิดสิทธิของผู้เข้ารับการฝึกกับความรับผิดจากการฝึกด้วยวิธีการที่รุนแรงโดยไม่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งตรวจสอบได้จากองค์กรภายนอกที่จัดตั้งโดยปลัดกระทรวงกลาโหม

กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ คือ ทหารกองประจำการมีหน้าที่เฉพาะงานที่มีลักษณะในทางการทหารอย่างแท้จริง และห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นใดให้ทหารกองประจำการทำงานในลักษณะที่เป็นการรับใช้ส่วนตัว หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการละเมิดต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ความรับผิดของสัสดีและคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร คือ บุคคลใดกระทำการทุจริตในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารเข้ากองประจำการ หรือเรียก รับ หรือยอมที่จะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารเข้ากองประจำการ โดยกำหนดให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้ได้โดยอนุโลม

ความรับผิดของครูฝึก คือ บุคคลใดกระทำต่อทหารกองประจำการในระหว่างอยู่ในกองประจำการ ด้วยวิธีการ ทุบตี หรือทรมาน ส่งผลให้ทหารกองประจำการได้รับบาดเจ็บ พิการ

ทพพลภาพ หรือบาดเจ็บสาหัสจนเสียชีวิต ให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้"ได้ โดยอนุ โลม

ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ คือ บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน ตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 21 หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา 25 หรือถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินหรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตน แล้วแต่กรณี หรือบุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือก เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่นกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้ เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกอง ประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติกรด้านอัตราเงินเดือน คือ ได้รับเงินเดือน และเบี้ยเลี้ยง รวมกันต้องมีอัตราเท่ากับค่าแรงขั้นต่ำ

สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติกรด้านการรักษาพยาบาล คือ ได้รับสิทธิการเข้าถึง หลักประกันสุขภาพสำหรับตนเองและครอบครัว

สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติกรด้านทุนการศึกษา คือ ได้รับการจัดการเรียนการสอน อย่างเป็นระบบ และได้รับสิทธิทุนการศึกษารวมถึงการพิจารณาเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติกรด้านการจัดหลักสูตรวิชาชีพ คือ ได้รับการฝึกอบรม ด้านอาชีพต่าง ๆ ในระหว่างอยู่ในกองประจำการ

สิทธิประโยชน์ระหว่างการปฏิบัติกรด้านระยะเวลาในการเข้ารับราชการทหารประจำการ คือ ได้รับโอกาสในการเลือกที่จะเข้ารับราชการทหารประจำการได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา

สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการด้านคุณสมบัติพิเศษ คือ มีคุณสมบัติพิเศษ ในการพิจารณาเข้ารับราชการทหารประจำการสำหรับผู้ที่ต้องการรับราชการทหารประจำการ

สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการด้านกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหาร กองประจำการ คือ ให้จัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการไว้สำหรับผู้ที่ต้องการ มีทุนสำรองไว้ในการประกอบอาชีพหลังปลดกองประจำการ

เนื่องจากพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ฉบับนี้ไม่เคยมีการให้คำนิยามมาก่อนและร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้นมาใหม่เพื่อปรับปรุงแก้ไขนั้นมีคำเฉพาะที่สมควรจะได้ให้คำนิยามเพื่อประโยชน์ต่อการตีความกฎหมาย ดังนั้นจึงจัดทำคำนิยาม ดังนี้

“คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” หมายความว่า ลักษณะพิเศษประจำตัวของทหารกองประจำการสำหรับชายไทยที่มีหน้าต้องเข้ารับการคัดเลือกเกณฑ์ทหาร

“วิธีการคัดเลือก” หมายความว่า กระบวนการคัดเลือกชายไทยเพื่อเข้าเป็นทหารกองประจำการ

“การฝึกอบรม” หมายความว่า การพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติพร้อมทั้งบุคลิกลักษณะทางทหารเพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ทหารกองประจำการ

“การปฏิบัติหน้าที่” หมายความว่า ขอบเขตและภารกิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องปฏิบัติ

“ความรับผิดชอบ” หมายความว่า การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากความบกพร่องต่อหน้าที่ในกระบวนการเกณฑ์ทหาร

“เจ้าหน้าที่สัสดี” หมายความว่า ทหารที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกทหารกองประจำการ

“ครูฝึก” หมายความว่า ทหารที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมทหารกองประจำการ

“สิทธิประโยชน์” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ตอบแทนแก่ทหารกองประจำการ

“สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ตอบแทนแก่ทหารกองประจำการในระหว่างปฏิบัติภารกิจ 2 ปี

“สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ตอบแทนแก่ทหารกองประจำการเมื่อพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ทหารกองประจำการ

“การปฏิบัติภารกิจ” หมายความว่า การทำตามหน้าที่ในระหว่างการเป็นทหารกองประจำการ

3. การจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร

การร่างบทบัญญัติมาตราที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 เป็นการพัฒนากฎหมายที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ข้อ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบกับแผนปฏิรูปประเทศ ข้อ 3 กำหนดให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชายไทยที่จะได้รับสิทธิบางประการอย่างเป็นรูปธรรม

ตามที่กฎหมาย บัญญัติไว้ และทำให้เกิดการส่งเสริมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการมีศักยภาพดูแลตนเอง ครอบครัว มีความรู้ ความสามารถต่าง ๆ ที่ได้รับระหว่างประจำการไปใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อปลดกองประจำการแล้วซึ่งจะเป็นผลให้กองทัพได้ชายไทยที่มีความสมัครใจเข้าเป็นทหารกองประจำการซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติที่ทำให้มีกองกำลังทางทหารที่มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการป้องกันประเทศ ที่สำคัญคือการพัฒนากฎหมายฉบับนี้มีความสอดคล้องกับหลักของปณิธานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่มีการสร้างหลักประกันสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่เป็นสากลสำหรับชายไทยไว้ในกฎหมาย

ดังนั้นคำตอบของการวิจัยจึงเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้คือการนำเอาคำตอบจากการวิจัยในประเด็นสำคัญที่เป็นปัญหา ไปจัดทำเป็นร่างกฎหมายที่ปรับปรุงแก้ไขมาตราต่าง ๆ ที่ยังคงเป็นปัญหาในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 เพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบในการใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกองทัพไทยได้นำไปดำเนินการตามกระบวนการทางนิติบัญญัติ โดยการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายนั้นได้นำเอา หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำกฎหมายของรูปแบบการเกณฑ์ทหาร เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร โดยมีรายละเอียดของหลักเกณฑ์ในการจัดทำ ดังต่อไปนี้

3.1 หลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมาย

การจัดทำกฎหมายนั้นมีพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามหมวด 3 การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย มาตรา 21 บัญญัติว่าให้หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ 9 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยในกรณีที่เป็นการจัดร่างพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไข มีเนื้อหาสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 1 ว่าด้วยเรื่องของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย มาตรา 4 บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” ซึ่งการพัฒนากฎหมายว่าด้วย

รูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไข เป็นการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนต่อการคุ้มครองที่เป็นรูปธรรม

2. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 3 ว่าด้วยเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 25 บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ได้รับ ความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ สามารถยกทบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือ ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้” ซึ่งการพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการแก้ไข เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพเพื่อใช้สิทธิทางศาล มาตรา 26 บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” ซึ่งการพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการแก้ไข เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

การที่จะมีรูปแบบการเกณฑ์ทหารให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารในกระบวนการเกณฑ์ทหาร โดยไม่เป็นธรรมต่อชาวไทย ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่อง เพศ สภาพร่างกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมจะกระทำมิได้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายกำหนดไว้แล้ว โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง” วรรคสาม “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรา 28 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย” วรรคสี่ “การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้” ทำให้ต้องมีการกำหนดขอบเขตภาระหน้าที่ที่จะต้องสอดคล้องกับบุคคลทุกคนที่มีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายที่ไม่ถูกระทำทรมาน ทารุณ โหดร้ายจนได้รับบาดเจ็บจนถึงพิการหรือเสียชีวิต และต้องไม่ถูกเกณฑ์แรงงาน เว้นแต่เมื่อมีการตราบทบัญญัติกฎหมายเพื่อป้องกันภัยพิบัติ

สาธารณะ หรือในขณะที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายกำหนดไว้โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 30 “การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ”

3. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 4 ว่าด้วยหน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50 บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (5) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งการกำหนดหน้าที่ของบุคคลต้องรับราชการทหาร นำไปสู่กฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร ได้มีการนำหลักการกำหนดกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารจาก คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์ทหาร การลงบัญชีทหารกองเกิน ข้อยกเว้นการเกณฑ์ทหาร วิธีการคัดเลือก กระบวนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ สิทธิประโยชน์ องค์กรดำเนินการเกณฑ์ทหาร

4. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 77 วรรคหนึ่ง “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย ที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือ การประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง” เป็นการกำหนดให้รัฐพึงต้องจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และปรับปรุงกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์เพื่อให้เป็นกฎหมายที่จะบังคับใช้ไม่ก่อให้เกิดภาระกับประชาชนเกินสมควรและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายต่อการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง โดยก่อนการตรากฎหมายนั้นจะต้องมีการกำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามที่กำหนดไว้ใน วรรคสอง “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป” เพราะฉะนั้น การควบคุมเนื้อหาของร่างกฎหมายที่ใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมายได้เฉพาะกรณีที่เป็น และการกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาการดำเนินการให้ชัดเจน

และกฎหมายต้องกำหนดโทษทางอาญาได้เฉพาะกรณีที่ร้ายแรง ตามที่กำหนดไว้ใน วรรคสาม “รัฐพึงใช้ระบอบอนุญาตและระบอบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

5. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว” ซึ่งเป็นการกำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศระยะยาว สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อความสงบสุขเป็นธรรม และในโอกาสที่ขัดแย้งกันเพื่อจัดความเหลื่อมล้ำ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 257 บัญญัติว่า “การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (2) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อจัดความเหลื่อมล้ำ” และต้องดำเนินการปฏิรูปในด้านกฎหมายให้มีกลไกในการดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูป ด้านกฎหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 258 บัญญัติว่า “ให้การดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผลดังต่อไปนี้ ก. ด้านกฎหมาย (1) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ...”

2) สอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติที่ 1 ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพในการกำลังป้องกันประเทศ พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทั้งทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไข มีความสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มาตรา 7 กำหนดให้การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการ และความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 มาตรา 5 กำหนดให้การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มาตรา 6 กำหนดให้มีแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อกำหนดกลไกวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ มาตรา 7 กำหนดให้แผนการปฏิรูปประเทศต้องประกอบด้วย แผน ขั้นตอน กำหนดระยะเวลา การกำหนดหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่รับผิดชอบ ผลสัมฤทธิ์ การเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย มาตรา 8 กำหนดให้จัดทำ

แผนการปฏิรูปประเทศในด้าน (3) ด้านกฎหมาย มาตรา 11 กำหนดให้การจัดทำร่างแผนปฏิรูปประเทศให้ดำเนินการตามขั้นตอน และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ฉบับวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ข้อ 1.2 การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศ พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทั้งทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ

3) ต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไข กำหนดหลักเกณฑ์ในการบังคับใช้กฎหมายให้ชัดเจนต่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร เพื่อให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพภายใต้หลักนิติธรรม ตามกรอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Framework) ในหลักการประสิทธิภาพและหลักนิติธรรม

4) การยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชน

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไข ถือเป็นกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมที่บัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และกฎหมายไม่มีลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร ในทางกลับกัน ในการพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไข ถือเป็นกฎหมายที่บัญญัติให้มีความชัดเจนในการกำหนดรูปแบบกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารไปใช้บังคับอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติที่ผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารพึงจะได้รับจากการเกณฑ์ทหาร

5) ไม่ใช่ระบบอนุญาต เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนหรือมีกรณีจำเป็นไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีระบบอนุญาต การกำหนดระยะเวลาหรือขั้นตอนในการพิจารณายื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใด ๆ กับระบบอนุญาตจึงไม่ขัดกับหลักเกณฑ์ข้อนี้

6) ไม่ใช่ระบบคณะกรรมการ เว้นแต่เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่นำระบบคณะกรรมการมาใช้ให้ระบุให้ชัดเจนด้วยว่ามติของคณะกรรมการผูกพันหน่วยงานที่มีผู้แทนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่งด้วย

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไขที่ไม่ได้มีการใช้ระบบคณะกรรมการมาใช้ในการกำหนดการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร

7) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไขที่ไม่มีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง

8) การกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดใด ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การกระทำนั้นต้องกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อส่วนรวม

(2) เป็นกรณีไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผล

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไข เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับลักษณะการได้มาซึ่งทหารกองประจำการตามกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารที่จะได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น โดยจัดทำเป็นกฎหมายที่ส่งเสริมกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของทหารกองประจำการ

9) หลักเกณฑ์อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ยังไม่ปรากฏถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอื่นที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนด

จากการตรวจสอบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร นั้น พบว่าการพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการปรับปรุงแก้ไขไม่ขัดแย้งตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายเพื่อตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายทั้ง 9 ด้านแต่อย่างใด

3.2 โครงสร้างร่างกฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร

กฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร เป็นการจัดทำร่างกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ตามกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร ซึ่งยังมีกฎหมายที่บังคับใช้อยู่แล้วจึงเป็นการพัฒนากฎหมายให้มี

ประสิทธิภาพมากขึ้นในการบังคับใช้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยมีโครงสร้างกฎหมายเดิม ดังนี้

พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวน 51 มาตรา แบ่งออกเป็น 9 หมวด ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป	(มาตรา 7-12 ทวิ)
หมวด 2 การยกเว้น	(มาตรา 13-15)
หมวด 3 การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ	(มาตรา 16-21)
หมวด 4 การเรียกคนเข้ากองประจำการ	(มาตรา 22-27)
หมวด 5 การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ	(มาตรา 28-36)
หมวด 6 การปลด	(มาตรา 38-41)
หมวด 7 บทกำหนดโทษ	(มาตรา 42-49)
หมวด 8 บทเฉพาะกาล	(มาตรา 50-50 ทวิ)
หมวด 9 การรักษาพระราชบัญญัติ	(มาตรา 51)

การจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร มีประเด็นเนื้อหาสาระที่สำคัญ นำมาจากคำตอบที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 โดยจะทำการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2516 โดยจะทำการแก้ไขเฉพาะมาตราที่ได้ปรับปรุงแก้ไข รวม 11 มาตรา คือ มาตรา 1 มาตรา 2 มาตรา 4 (เพิ่มเติมอนุ) มาตรา 5 มาตรา 8/1 (เพิ่มเติมมาตรา) มาตรา 8/2 (เพิ่มเติมมาตรา) มาตรา 8/3 (เพิ่มเติมมาตรา) มาตรา 28 ทวิ หมวด 7 บทกำหนดโทษ ส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ (มาตรา 42-49) (เพิ่มเติมเป็นส่วนที่ 1) มาตรา 44 มาตรา 45 ส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบสถิติ คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก มาตรา 49/1 (เพิ่มเติมมาตรา)

สำหรับโครงสร้างร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งมีทั้งหมด 11 มาตรา โดยเป็นการปรับปรุงชื่อร่างพระราชบัญญัติในมาตรา 1 เพื่อแสดงให้เห็นสาระสำคัญและขอบเขตในการใช้บังคับของร่างพระราชบัญญัติ และการปรับปรุงวันบังคับใช้ในมาตรา 2 เพื่อให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายหรือผู้ต้องถูกบังคับตามกฎหมาย จำเป็นต้องแก้ไขหรือมีเวลาในการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ และเป็นการเพิ่มคำนิยามคำว่า “ชายไทย” มาตรา 4 เพื่อให้เพศภาพมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน และเพิ่มเติมคำว่า “คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” “วิธีการคัดเลือก” “การฝึกอบรม” “การปฏิบัติหน้าที่” “ความรับผิดชอบ” “เจ้าหน้าที่สถิติ” “ครูฝึก” “สิทธิประโยชน์” “สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ” “สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ” และ “การปฏิบัติกร” ในมาตรา 4 เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมาย

มีความชัดเจน และปรับปรุงแก้ไขมาตรา 5 โดยเป็นการยกเลิกทั้งมาตราและบัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้การลงบัญชีทหารกองเกินมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย

สำหรับการปรับปรุงแก้ไขหมวด 1 บททั่วไป มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 8/1 ขึ้นใหม่ โดยเพิ่มเติมในเรื่องการฝึกของทหารกองประจำการที่จะได้รับแบบมาตรฐานเดียวกัน และกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมให้มีความชัดเจนในการกำหนดหลักสูตร และอำนาจการฝึกทหารกองประจำการให้ได้รับความปลอดภัยตามหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน และเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 8/2 ขึ้นใหม่โดยเพิ่มเติมในเรื่องการกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ และเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 8/3 ขึ้นใหม่ โดยเพิ่มในเรื่องของสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการที่ควรจะได้รับอย่างเหมาะสมระหว่างปฏิบัติการ และเมื่อปลดกองประจำการ

ปรับปรุงแก้ไขหมวด 5 การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 28 ทวิ เพิ่มเติมคณะกรรมการตรวจคัดเลือก และขั้นตอนของการตรวจสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์

ปรับปรุงแก้ไขหมวด 7 บทกำหนดโทษ โดยการปรับปรุงแก้ไขแยกออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ (มาตรา 42-49) โดยส่วนนี้มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรา 44 และมาตรา 45 และส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบคดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือก การเกณฑ์ทหาร และครูฝึก (มาตรา 49/1) โดยส่วนนี้เป็นการเพิ่มเติมขึ้นใหม่ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยรับราชการทหารฉบับนี้ตราขึ้นมาในปี พ.ศ. 2497 เป็นช่วงที่ค่าของเงินต่ำกว่าปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2564 มาก ดังนั้นอัตราโทษปรับจึงไม่เป็นที่เกรงกลัวต่อการทำผิด และไม่มีการบัญญัติกฎหมายไว้โดยชัดเจนถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในกรณีการแสวงหาประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต และในกรณีการลงโทษที่มีลักษณะรุนแรงจากการฝึกภาคปฏิบัติการของครูผู้ฝึก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 44 โดยเป็นการยกเลิกทั้งมาตราและบัญญัติขึ้นใหม่เพื่อเพิ่มอัตราโทษบุคคลที่ไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน และการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 45 โดยเพิ่มอัตราโทษกับผู้หลีกเลี่ยง หรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ สำหรับการกำหนดส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบคดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก เพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 49/1 ขึ้นใหม่ โดยเพิ่มเติมในเรื่องการกระทำความผิดที่เกิดจากการกระทำการทุจริตในการคัดเลือกคนเข้ากองประจำการ และการกระทำการด้วยวิธีทารุณ โหดร้าย หรือทรมาณ จนได้รับอันตรายสาหัส หรือตายให้มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดที่ชัดเจน

3.3 กฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร

กฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารประกอบด้วย

1) หลักการและเหตุผล

1.1) หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ดังต่อไปนี้

- (1) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อร่างพระราชบัญญัติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 1)
- (2) แก้ไขเพิ่มเติมวันบังคับใช้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 2)
- (3) เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ชายไทย” “คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” “วิธีการคัดเลือก” “การฝึกอบรม” “การปฏิบัติหน้าที่” “ความรับผิดชอบ” “เจ้าหน้าที่สัสดี” “ครูฝึก” “สิทธิประโยชน์” “สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ” “สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 4)
- (4) ปรับปรุงเพิ่มเติมการลงบัญชีทหารกองเกิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 5)
- (5) เพิ่มเติมการฝึกของทหารกองประจำการ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมในการกำหนดหลักสูตร และกำหนดหลักเกณฑ์การฝึกทหารกองประจำการ (เพิ่มเติมมาตรา 8/1 วรรคแรก วรรคสอง และวรรคสาม)
- (6) เพิ่มเติมขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ (เพิ่มเติมมาตรา 8/2 วรรคแรก และวรรคสอง)
- (7) เพิ่มเติมสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ (เพิ่มเติมมาตรา 8/3 วรรคแรก วรรคสอง และวรรคสาม)
- (8) แก้ไขเพิ่มเติมคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 28 ทวิ วรรคแรก และวรรคสอง)
- (9) แก้ไขเพิ่มเติม หมวด 7 บทกำหนดโทษ โดยปรับปรุงแก้ไขแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ (มาตรา 42 -49) โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษบุคคลซึ่งไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 44) และแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษกับผู้หลีกเลี่ยง หรือขัดขืนเข้ารับราชการทหารกองประจำการ (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 45)
- (10) เพิ่มเติมส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบของสัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหารในหมวด 7 บทกำหนดโทษ โดยการเพิ่มบทบัญญัติอัตราโทษของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการคัดเลือก และการฝึกอบรมทหารกองประจำการ (เพิ่มเติมมาตรา 49/1)

1.2) เหตุผล

โดยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ได้ถูกบังคับใช้มายาวนาน จึงไม่เหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ อีกทั้งไม่ได้กำหนดความหมายของชายไทย ส่งผลให้ เพศสภาพของการเป็นชายในอดีตแตกต่างจากปัจจุบันที่มีกลุ่มชายซึ่งมีความหลากหลายทางเพศที่ โดยสรีระเป็นชายเหมือนชายทั่วไปแต่จิตใจกลับนิยมเพศชายเหมือนกันและมีชายหลายรายที่ได้ แปลงเพศเป็นหญิงแต่ตามกฎหมายก็ยังถือว่าเป็นชายอยู่จึงต้องมีหน้าที่เป็นทหารกองประจำการ มีความสอดคล้องกับปัจจุบัน จึงเห็นสมควรกำหนดคำนิยามชายไทย และเพื่อเป็นการบังคับใช้ กฎหมายมีความชัดเจนจึงเห็นสมควรกำหนดคำนิยาม คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์ วิธีการคัดเลือก การฝึกอบรม การปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ สวัสดิ์ ครุฝึก สิทธิประโยชน์ สิทธิประโยชน์ ระหว่างประจำการ สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ การปฏิบัติการ และกำหนดหลักเกณฑ์ การลงบัญชีทหารกองเกิน วิธีการคัดเลือก การฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ และ สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมีความเหมาะสมกับ บริบทในการพัฒนาประเทศ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร

บทบัญญัติของกฎหมายมีรายละเอียดดังนี้ (ดูตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 ร่างแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
1	พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497”	พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”	เป็นการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ให้ครอบคลุม และมีความชัดเจนในการบังคับใช้ จึงจำเป็นต้องมีการตราพระราชบัญญัตินี้ - หลักการความมั่นคงของชาติ - หลักการเกณฑ์แรงงานทหาร

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
		(12) “ชายไทย” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเพศเป็นชายโดยสรีระ และมีจิตใจเป็นชาย (13) “คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” หมายความว่า การกำหนดลักษณะพิเศษประจำตัวของทหารกองประจำการสำหรับชายไทยซึ่งมีหน้าที่ต้องเข้ารับการคัดเลือกเกณฑ์ทหาร (14) “วิธีการคัดเลือก” หมายความว่า กระบวนการคัดเลือกชายไทยเพื่อเข้าเป็นทหารกองประจำการ (15) “การฝึกอบรม” หมายความว่า การพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติ พร้อมทั้งบุคลิกลักษณะทางทหารเพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ทหารกองประจำการ (16) “การปฏิบัติหน้าที่” หมายความว่า ขอบเขตและภารกิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องปฏิบัติ (17) “ความรับผิดชอบ” หมายความว่า การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายจาก	เป็นการเพิ่มเติมเพื่อกำหนดคำนิยามให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน รวมถึงสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างประชาชนเจ้าหน้าที่ และผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ - หลักนิติธรรม

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผล ในการปรับปรุงแก้ไข
		ความบกพร่องต่อหน้าที่ใน กระบวนวิธีการเกณฑ์ทหาร (18) “เจ้าหน้าที่สี่สดี” หมายความว่า ทหารซึ่งทำ หน้าที่ในการคัดเลือกทหาร กองประจำการ (19) “ครูฝึก” หมายความว่า ทหารที่ทำหน้าที่ในการ ฝึกอบรมทหารกองประจำการ (20) “สิทธิประโยชน์” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็น ประโยชน์ตอบแทนแก่ทหาร กองประจำการ (21) “สิทธิประโยชน์ระหว่าง ประจำการ” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ต่อ ตอบแทนแก่ทหารกองประจำการใน ระหว่างปฏิบัติการ 2 ปี (22) “สิทธิประโยชน์หลังการ ปลดกองประจำการ” หมายความว่า หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ ตอบแทนแก่ทหารกอง ประจำการเมื่อพ้นจากการ ปฏิบัติหน้าที่ทหารกอง ประจำการ (23) “การปฏิบัติการ” หมายความว่า การทำตาม	

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
		หน้าที่ในระหว่างการเป็นทหารกองประจำการ	
5	บุคคลซึ่งต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ให้ลงบัญชีที่อำเภอต่อไปนี้ (1) บุคคลซึ่งบิดายังมีชีวิตอยู่ หรือถ้าบิดาถึงแก่กรรมแล้วมารดายังมีชีวิตอยู่ หรือถ้าทั้งบิดาและมารดาถึงแก่กรรมแล้วมีผู้ปกครองให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาแล้วแต่กรณี —(2) บุคคลซึ่งเกิดนอกสมรสและบิดามีได้จดทะเบียนรับรองบุตร หรือถ้ามารดาถึงแก่กรรมแล้วมีผู้ปกครองให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่มารดาหรือผู้ปกครองมีภูมิลำเนาแล้วแต่กรณี —(3) บุคคลนอกจากที่กล่าวใน (1) และ (2) หรือบุคคลที่ไม่อาจลงบัญชีทหารกองเกินตาม (1) หรือ (2) ไม่ว่าด้วยกรณีใดก็ตาม ให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่	บุคคลซึ่งต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบที่มีการย้ายภูมิลำเนาภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ให้กลับไปใช้สิทธิการลงบัญชี ภูมิลำเนาเดิม บุคคลใดทุจริตใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบให้เกิดการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อให้มีการย้ายภูมิลำเนา หรือเรียกรับรับ หรือยอมที่จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น โดยสัญญาหรือวิธีอื่นใดว่าจะช่วยเหลือในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารเข้ากองประจำการ จะต้องรับโทษตามหมวดความรับผิด	เป็นการปรับปรุงแก้ไขทั้งมาตราเพื่อกำหนดความชัดเจนในการลงบัญชีทหารกองเกิน โดยกำหนดให้เป็นที่อยู่ตามทะเบียนบ้านของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร และเพื่อกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำการทุจริตให้มีการย้ายภูมิลำเนา -หลักการห้ามเลือกปฏิบัติ -หลักกรรมาภิบาล

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนา ถ้าบุคคลนั้นไม่ปรากฏภูมิลำเนา ก็ให้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ที่พบตัวบุคคลนั้น — เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่อำเภอที่ได้ลงบัญชีทหารกองเกิน — ภูมิลำเนาทหารให้มีได้เพียงแห่งเดียว		
6	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 1 บททั่วไป			
7-8	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
8/1	ไม่มี	ทหารกองประจำการได้รับการฝึกแบบรวมการ โดยให้มีมาตรฐานการฝึกเดียวกัน หลักสูตรใช้ฝึกให้รวมถึงความรู้ด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิมนุษยชน ประเพณีทางทหารแบบสากล กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทหาร รวมถึงหลักสูตรที่จะพัฒนาคุณภาพ	เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อกำหนดการฝึกของทหารกองประจำการที่จะได้รับแบบมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อพัฒนาหลักสูตร โดยให้ผู้ที่ทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรมีความหลากหลายมากขึ้นได้เข้าร่วมดำเนินการจัดทำหลักสูตร และเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การฝึกของ

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผล ในการปรับปรุงแก้ไข
		ชีวิตและอาชีพของ ทหารกอง ประจำการ กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่ ดำเนินการให้ทหารกอง ประจำการที่อยู่ระหว่างเข้ารับ การฝึกได้รับการฝึกที่ชัดเจน รวมทั้งการให้ข้อมูลด้านการ ล่วงละเมิดสิทธิของผู้เข้ารับ การฝึกกับความรับผิดชอบจากการ ฝึกด้วยวิธีการที่รุนแรงโดยไม่ คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งได้รับ การคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยซึ่งตรวจสอบ ได้จากองค์กรภายนอกที่จัดตั้ง โดยปลัดกระทรวงกลาโหม การฝึกอบรมทหารกอง ประจำการตามมาตรานี้ ให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดใน กฎกระทรวง	ทหารกองประจำการให้ ได้รับการคุ้มครองตาม หลักศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์และสิทธิมนุษยชน - หลักการบริหารจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ - หลักธรรมาภิบาล - หลักนิติธรรม - หลักสิทธิมนุษยชน - หลักศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์
8/2	ไม่มี	ทหารกองประจำการมีหน้าที่ เฉพาะงานที่มีลักษณะในทาง การทหาร โดยแท้จริงและห้ามมิ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่น ใดให้ทหารกองประจำการ ทำงานในลักษณะที่เป็นการรับ ใช้ส่วนตัว หรือกระทำการอื่น	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติ เพื่อกำหนด ขอบเขตแห่งหน้าที่ของ ทหารกองประจำการตาม ลักษณะงานที่เป็นทาง การทหารอย่างแท้จริง

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผล ในการปรับปรุงแก้ไข
		ได้อันเป็นการละเมิดต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นข้าราชการให้ถือว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรง	- หลักการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ - หลักธรรมาภิบาล - หลักนิติธรรม - หลักสิทธิมนุษยชน - หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
8/3	ไม่มี	ทหารกองประจำการต้องได้รับเงินเดือน สวัสดิการอื่นตามความเหมาะสม สวัสดิการต้องรวมถึงการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพที่ครอบคลุมถึงครอบครัว การพัฒนาความรู้ และการส่งเสริมวิชาชีพ กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่จัดคัดเลือกให้ทหารกองประจำการซึ่งได้รับการฝึกครบระยะเวลาสามารถเข้ารับราชการในกระทรวงกลาโหมได้ และจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ	เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติ เพื่อกำหนดให้ทหารกองประจำการมีสิทธิได้รับเงินเดือน สวัสดิการต่างๆ ที่สมควรจะได้รับทั้งในระหว่างการปฏิบัติการและปลดกองประจำการให้มีความเหมาะสม - หลักการคุ้มครองสิทธิประโยชน์

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผล ในการปรับปรุงแก้ไข
		วิธีการที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง	
9-12 ทวิ	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 2 การยกเว้น			
13-15	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 3 การลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอ			
16-21	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 4 การเรียกคนเข้าประจำการ			
22-27	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 5 การตรวจเลือกรับสมัครคนเข้ากองประจำการ			
28	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
28 ทวิ	ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหมกำหนด ตาม มาตรา 28 แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจเลือกขึ้น ในท้องที่แต่ละจังหวัด เพื่อ ทำการตรวจเลือกทหาร กองเกินเข้ารับราชการทหาร กองประจำการ โดยให้ ประกอบด้วยนายทหาร สัญญาบัตรซึ่งมียศไม่ต่ำกว่า พันโทหนึ่งคน เป็นประธาน	ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหมกำหนดตาม มาตรา 28 แต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจเลือกขึ้นในท้องที่แต่ละ จังหวัด เพื่อทำการตรวจเลือก ทหารกองเกินเข้ารับราชการ ทหารกองประจำการ โดยให้ ประกอบด้วยนายทหารสัญญา บัตรซึ่งมียศไม่ต่ำกว่าพันโท หนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศ	เป็นการเพิ่มเติม บทบัญญัติต่อท้ายวรรค แรก เพื่อกำหนดอำนาจ หน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหมในเรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจเลือกทหารกอง ประจำการ โดยให้กำหนด ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิ มนุษยชน และ ภาค ประชาชนเข้ามาร่วม

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	กรรมการ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศหรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกินสองคน สัสดีจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน ซึ่งมีได้ประจำอยู่ในท้องที่จังหวัดที่ตรวจเลือกนั้น และนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันชั้น 1 สาขาเวชกรรม หนึ่งคนหรือหลายคนเป็นกรรมการ ถ้าไม่อาจแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะดังกล่าวเป็นกรรมการได้ ก็ให้แต่งตั้งผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันชั้น 1 สาขาเวชกรรม แทน หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเลือกและวิธีการตรวจเลือก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง	หรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกินสองคน สัสดีจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน ซึ่งมีได้ประจำอยู่ในท้องที่จังหวัดที่ตรวจเลือกนั้น และนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันชั้น 1 สาขาเวชกรรม หนึ่งคนหรือหลายคนเป็นกรรมการ ถ้าไม่อาจแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะดังกล่าวเป็นกรรมการได้ ก็ให้แต่งตั้งผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันชั้น 1 สาขาเวชกรรม แทน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน หนึ่งคน และผู้แทนประชาชน หนึ่งคน ตามที่กฎกระทรวงกำหนด หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเลือกและวิธีการตรวจเลือก ซึ่งรวมถึงการตรวจสอบเพื่อขอใบรับรองแพทย์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง	เป็นคณะกรรมการตรวจคัดเลือก เพื่อให้เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้ตามกระบวนการคัดเลือก - หลักการห้ามเลือกปฏิบัติ - หลักธรรมาภิบาล เป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติวรรคสองเพื่อกำหนดวิธีการคัดเลือกซึ่งรวมถึงการตรวจสอบเพื่อขอใบรับรองแพทย์
28 ตี-37	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผล ในการปรับปรุงแก้ไข
หมวด 6 การปลด			
38-41	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 7 บทกำหนดโทษ			
<i>ส่วนที่ 1 ความรับผิด ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ</i>			
42-43	คงเดิม	...	เป็นการเพิ่มส่วนที่ 1 ว่า ด้วยความรับผิดผู้เข้ารับ ราชการทหารกองประจำการ
44	บุคคลใดไม่มาลงบัญชี ทหารกองเกินตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มา ลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอม ลงบัญชีทหารกองเกินตาม มาตรา 21 หรือไม่มารับ หมายเรียกที่อำเภอตาม มาตรา 25 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือ ปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยก เรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชี ทหารกองเกินหรือขอ ลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่ อำเภอด้วยตนเอง หรือให้	ชายไทยไม่มาลงบัญชี ทหารกองเกินตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มา ลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอม ลงบัญชีทหารกองเกินตาม มาตรา 21 หรือไม่มารับ หมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา 25 ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่อง ขึ้นพิจารณาความผิด ชายไทย นั้นได้มาขอลงบัญชีทหาร กองเกินหรือขอลงบัญชีทหาร กองเกินใหม่ หรือมาขอรับ หมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติ	เป็นการปรับปรุง แก้ไขทั้งมาตราเพื่อเป็น การปรับอัตราโทษ บุคคลที่ไม่มาลงบัญชี ทหารกองเกินที่อำเภอ ให้เกิดความเกรงกลัว และสามารถป้องกันต่อ การหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับ ราชการทหารกอง ประจำการ อีกทั้งส่งผล ให้การปรับอัตราโทษ ดังกล่าวนี้มีความ สอดคล้องกับปัจจุบัน - ทฤษฎีการลงโทษ

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตน แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตนแล้วแต่กรณี ในกรณีที่มีการกระทำ ความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
45	บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิ	ชายไทยหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียก รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้อง	เป็นการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นการเพิ่มอัตราโทษกับผู้หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนในการเกณฑ์ทหารให้เกิดความเกรงกลัวต่อการลงโทษ และสามารถป้องกันต่อการหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่อาจเกิดขึ้นได้ อีกทั้งส่งผลให้การปรับอัตราโทษดังกล่าว นั้นมีความสอดคล้องกับปัจจุบัน - ทฤษฎีการลงโทษ

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่...) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
	ให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี	ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	
46-49	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
ส่วนที่ 2			
ความรับผิด สัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก			
49/1	ไม่มี	สัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหารกระทำการโดยทุจริตในการคัดเลือกคนเข้ากองประจำการหรือเรียก รับ หรือยอมที่จะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่นโดยสัญญา หรือโดยวิธีอื่นใดว่าจะช่วยเหลือในกระบวนการเกณฑ์ทหารเข้ากองประจำการ ครูฝึกกระทำการด้วยวิธีทารุณ โหดร้าย หรือทรมาณส่งผลให้ทหารกองประจำการได้รับบาดเจ็บ อันตรายสาหัส หรือตาย ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสองให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้โดยอนุโลม	เป็นการเพิ่มส่วนที่ 2 ว่าด้วยความรับผิด สัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก และเป็นการเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อให้การกระทำความผิดที่เป็นความผิดในการกระทำการทุจริตในการคัดเลือกคนเข้ากองประจำการ และการกระทำการด้วยวิธีทารุณ โหดร้าย หรือทรมาณ จนได้รับบาดเจ็บ อันตรายสาหัส หรือตาย มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศ - ทฤษฎีการลงโทษ - หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ - หลักสิทธิมนุษยชน

มาตรา	พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497	ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่..) พ.ศ.	เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข
หมวด 8 บทเฉพาะกาล			
50	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 9 การรักษาพระราชบัญญัติ			
51	คงเดิม	...	ไม่มีการแก้ไข

เหตุผลในการร่าง

มาตรา 1 เป็นการพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 เป็นหลักการที่สำคัญในการพัฒนากฎหมายให้มีความสอดคล้องกับบริบทในการพัฒนาประเทศและการคุ้มครองสิทธิของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร โดยมีหลักการประกอบด้วย ดังนี้

1) หลักการความมั่นคงของชาติ เนื่องจากตามหลักความมั่นคงของประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจำเป็นต้องมีทหารเป็นหลักซึ่งมีหน้าที่สำคัญต่อการรักษาเอกราชของชาติให้ดำรงอยู่ได้ด้วยความปลอดภัย

2) หลักการเกณฑ์แรงงานทหาร และหลักการจำกัดกำลังพลสำรอง เนื่องจากการได้มาของทหารกองประจำการเพื่อเข้ามาฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการ การพัฒนากฎหมายนี้จึงใช้หลักการเกณฑ์แรงงานทหารและหลักการจำกัดกำลังพลสำรองมารองรับ

3) หลักนิติรัฐ เนื่องจากประเทศไทยปกครองโดยกฎหมาย และมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุดกำหนดให้ชายไทยมีหน้าที่รับราชการทหาร จึงต้องมีกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้แก่ชายไทยในการรับราชการทหาร โดยใช้วิธีการเกณฑ์ทหารซึ่งเป็นไปตามหลักนิติธรรม คือมีการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย

4) แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เนื่องจากการพัฒนากฎหมายมีกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ข้อ 1.2 “การพัฒนาศักยภาพในการป้องกันประเทศ พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทั้งทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ” เพื่อเป็นการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ การพัฒนากฎหมายนี้จึงใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

5) แผนการปฏิรูปประเทศ ข้อ 3 “กำหนดให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย” เพื่อให้เกิดผลอันพึงประสงค์ในการมีกฎหมายที่ดีและมีเพียงเท่าที่จำเป็นและขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกฎหมายที่ล้าสมัย ซึ่งการพัฒนากฎหมายฉบับนี้นำเอาแผนการปฏิรูปประเทศมารองรับ

6) แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ของกระทรวงกลาโหม เนื่องจากการพัฒนาระบบทหารกองประจำการอาสาสมัครให้มีความเหมาะสม และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการพัฒนากฎหมายนี้จึงใช้แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปีของกระทรวงกลาโหมมารองรับ

1) คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์ทหาร

เหตุผลในการร่างมาตรา 4 (12)-(23) เป็นการกำหนดคำนิยามเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน ด้วยการอาศัยกลไกของกฎหมาย

(1) หลักนิติธรรม เนื่องจากเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจน และมีการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย การพัฒนากฎหมายจึงใช้หลักนิติธรรมมารองรับ

2) วิธีการคัดเลือก

เหตุผลในการการปรับปรุงแก้ไขร่าง มาตรา 5 เป็นการกำหนดความชัดเจนในการลงบัญชีทหารกองเกิน และกำหนดความรับผิดชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทำการทุจริตให้มีการย้ายภูมิลำเนา และ มาตรา 28 ทวิ เป็นการกำหนดการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกทหารกองประจำการเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตามกระบวนการคัดเลือก โดยมีหลักการประกอบด้วย ดังนี้

(1) หลักการห้ามเลือกปฏิบัติ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สัสดีในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารต้องมีความเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ จากการแสวงหาประโยชน์ในการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งการพัฒนากฎหมายนี้จึงนำหลักการห้ามเลือกปฏิบัติมารองรับ

(2) หลักธรรมาภิบาล เนื่องจากตามกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการได้มาซึ่งทหารกองประจำการ การพัฒนากฎหมายนี้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมารองรับ

3) กระบวนการฝึกอบรมและปฏิบัติหน้าที่

เหตุผลในการเพิ่มเติมร่าง มาตรา 8/1 เป็นการฝึกของทหารกองประจำการที่จะได้รับแบบมาตรฐานเดียวกัน และกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมให้มีความชัดเจนในการกำหนดหลักสูตร และอำนวยความสะดวกทหารกองประจำการให้ได้รับความปลอดภัยตามหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน มาตรา 8/2 เป็นการกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ โดยมีหลักการประกอบด้วย ดังนี้

(1) หลักการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติพร้อมทั้งบุคลิกลักษณะทางการทหารให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นทหารกองประจำการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับมีอาชีพ การพัฒนากฎหมายนี้จึงนำเอาหลักการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์มารองรับ

(2) หลักธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรโดยให้ผู้ที่ทำหน้าที่จัดทำหลักสูตรมีความหลากหลายมากขึ้นได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการจัดทำหลักสูตร และการกำหนดหลักเกณฑ์การฝึกของทหารกองประจำการจะส่งผลให้มีความโปร่งใส มีมาตรฐานหลักสูตรที่เหมาะสมกับการสร้างประสิทธิภาพทางการทหาร และการกำหนดหน้าที่ของทหารกองประจำการให้มีขอบเขตและชอบด้วยกฎหมาย การพัฒนากฎหมายจึงใช้หลักธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรมมารองรับ

(3) หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักสิทธิมนุษยชน เนื่องจากการกำหนดหลักสูตรการฝึกที่มีความชัดเจน จะส่งผลให้ทหารกองประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการคุ้มครองสิทธิในระหว่างการฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการพัฒนากฎหมายนี้จึงนำเอาหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักสิทธิมนุษยชนมารองรับ

4) ความรับผิดชอบ

เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไขร่าง มาตรา 44 มาตรา 45 เป็นการปรับอัตราโทษของชายไทยที่หลีกเลี่ยงไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน หรือหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย และสามารถป้องกันต่อการหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการที่อาจเกิดขึ้นได้ อีกทั้งส่งผลให้การปรับอัตราโทษดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับปัจจุบัน และมาตรา 49/1 เป็นการกำหนดความรับผิดชอบของสัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึกในกรณีไม่กระทำการหรืองดเว้นกระทำการในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร และการฝึกอบรม โดยมีหลักการ และทฤษฎีประกอบด้วย ดังนี้

(1) ทฤษฎีการลงโทษ เนื่องจากการกำหนดความรับผิดชอบจะต้องดูจากความรุนแรงของการกระทำและความเหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน ดังนั้นการพัฒนากฎหมายนี้จึงนำเอาทฤษฎีการลงโทษมารองรับ

(2) หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และหลักสิทธิมนุษยชน เนื่องจากทหารกองประจำการจะต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิในระหว่างการฝึกอบรม การพัฒนากฎหมายจึงนำเอาหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และหลักสิทธิมนุษยชนมารองรับ

5) สิทธิประโยชน์

เหตุผลในการเพิ่มเติมร่างมาตรา 8/3 เป็นการกำหนดให้ทหารกองประจำการมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการและเมื่อปลดกองประจำการที่สมควรจะได้รับให้มีความเหมาะสม โดยมีหลักการประกอบด้วย ดังนี้

(1) หลักการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ เนื่องจากเป็นการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชนที่ได้เข้ารับตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการจะต้องได้รับรองสิทธิตามกฎหมายในด้านสวัสดิการ เพื่อเป็นประโยชน์ตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะทหารกองประจำการพัฒนากฎหมายนี้จึงนำเอาหลักการคุ้มครองสิทธิประโยชน์มารองรับ

4. การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)

การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยที่มีหลักการในการนำเอาคำตอบที่ได้จากการวิจัยมานำเสนอให้ประชากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการรับฟังและวิพากษ์ (Comment) ผลการวิจัยพร้อมข้อเสนอ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์และพิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การวิจัยนี้ได้จัดทำการสัมมนารับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 4 ธันวาคม 2564 ณ ห้อง ลาวเอนเดอร์ 1 ชั้น 3 โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพฯ ระหว่างเวลา 09.00 น - 12.00 นาฬิกา มีผู้เข้าร่วม Hearing จำนวน 55 คน (ดูภาพประกอบที่ 5.6)

ภาพประกอบที่ 5.6 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

ในการเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นนั้นประชาชนที่เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นได้ร่วมวิพากษ์ (Comment) และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำไปวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้คำตอบที่สมบูรณ์มากที่สุดเพื่อเสนอเป็นต้นแบบของพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด โดยมีกระบวนการดำเนินการ Hearing ดังต่อไปนี้

กระบวนการจัดทำ Hearing มีขั้นตอน คือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตาม Power Point โดยมีสาระสำคัญ คือ ความเป็นมาของปัญหาที่นำไปสู่การทำวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย วัตถุประสงค์การทำ Hearing วิธีวิทยาการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยกฎหมายมหาชนระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเกณฑ์ทหาร

กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ ได้แก่ ปณิญาสากลว่าสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) (Universal Declaration of Human Rights :UDHR) พันธสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (พ.ศ. 2509) (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR)

กฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา มีกฎหมาย The Constitution of The United States 1787 (พ.ศ. 2330), The Military Selective Service Act of 1967 (พ.ศ. 2510) สหราชอาณาจักร มีกฎหมาย The National Service (Armed Forces) Act 1948 (พ.ศ. 2491) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีกฎหมาย Basic Law of the Federal Republic of Germany 1949 (พ.ศ. 2492), German Compulsory Military Service Act 1956 (พ.ศ. 2499) เครือรัฐออสเตรเลีย มีกฎหมาย The Federal Constitution Law of Australia 1920 (พ.ศ. 2463), The National Defense Act, 1990 (พ.ศ. 2533)

กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2516 พระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2521 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ. 2521 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติกำลังพลสำรอง พ.ศ. 2558 กฎกระทรวงฉบับที่ 35 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497

ข้อค้นพบผลการวิจัยที่เสนอเป็นโครงร่างกฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยมีโครงสร้างของกฎหมายประกอบด้วย

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (มาตรา 1) ร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับต้องมีชื่อ เพื่อแสดงให้เห็นทราบถึงสาระสำคัญและขอบเขตในการบังคับใช้ของร่างพระราชบัญญัตินั้น ซึ่งตามแบบกฎหมายของไทย ชื่อพระราชบัญญัติจะปรากฏอยู่ 2 แห่ง คือ ส่วนหัวและในร่างมาตรา 1

วันบังคับใช้ (มาตรา 2) เป็นการกำหนดไม่ระบุวัน เดือน ปี ที่ใช้บังคับแน่นอน รูปแบบของการกำหนดระยะเวลาจะกำหนดเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือผู้ต้องถูกบังคับตามกฎหมายจำเป็นต้องแก้ไข หรือมีเวลาในการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ

บทนิยาม (มาตรา 4) เป็นการกำหนดกรอบของบทนิยามนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าใจไปไกลกว่าความประสงค์หรือขยายความหมายเกินกว่าที่มีอยู่ตามปกติ

การลงบัญชีทหารกองเกิน (มาตรา 5) เป็นแก้ไขเพิ่มเติมการลงบัญชีทหารกองเกิน และกำหนดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการกระทำทุจริต

หมวด 1 บททั่วไป (มาตรา 7-12 ทวิ) เพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 8/1 เป็นการเพิ่มเติมมาตรการในการฝึกของทหารกองประจำการ และการกำหนดหลักสูตร และหลักเกณฑ์ในการฝึกทหารกองประจำการ และเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 8/2 ขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ และเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 8/3 สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการระหว่างปฏิบัติการ และเมื่อปลดกองประจำการ

หมวด 5 การตรวจเลือกรับสมัครคนเข้ากองประจำการ (มาตรา 28-37) เป็นการแก้ไขปรับปรุงมาตรา 28 ทวิ การกำหนดคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และการกำหนดวิธีคัดเลือกในขั้นตอนการตรวจสุขภาพ

หมวด 7 บทกำหนดโทษ (42-49) โดยแยกออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ เป็นการแก้ไขปรับปรุงมาตรา 44 การกำหนดอัตราโทษบุคคลที่ไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน และการแก้ไขปรับปรุงมาตรา 45 การกำหนดอัตราโทษกับผู้หลีกเลี่ยง หรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

ส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบของ สัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก เป็นการเพิ่มเติม มาตรา 49/1 ในเรื่องการกระทำความผิดที่เกิดจากการกระทำการทุจริตในการคัดเลือกคนเข้ากองประจำการ และการกระทำการด้วยวิธีทารุณ โหดร้าย หรือทรมาณ จนได้รับบาดเจ็บ อันตรายสาหัส หรือตาย

ประเด็นที่กล่าวมานั้นนำไปสู่การวิพากษ์ของผู้เข้าร่วมสัมมนารับฟังความคิดเห็นในการรับฟังความคิดเห็นที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร นักวิชาการ

อดีตทหารกองประจำการ ผู้ผ่านการคัดเลือกทหารกองประจำการ และประชาชน ได้ข้อวิพากษ์กับข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้

1) ผู้เข้าร่วม Hearing ยอมรับว่าปัญหากระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารในปัจจุบันมีปัญหาเนื่องจากพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นใช้บังคับในปี พ.ศ. 2497 และยังคงบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีความไม่เหมาะสมต่อบริบทของการพัฒนาประเทศอันนำไปสู่ผลกระทบที่ตามมาคือ ผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหารไม่ได้รับการคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน และกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารก่อให้เกิดปัญหาตามขั้นตอนการลงบัญชีทหารกองเกิน การตรวจคัดเลือก การฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ การแสวงหาประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยทุจริต และสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการในปัจจุบันนั้นไม่ชอบ เลือกปฏิบัติ หรือมีการกระทำที่เห็นได้ชัดถึงความไม่เสมอภาค หรือเป็นที่มาของช่องทางการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบและมีการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อันแสดงถึงสภาพปัญหาความไม่เสมอภาคของกฎหมายที่มีต่อชายไทย และกฎหมายที่บัญญัติไว้ไม่มีความเหมาะสมกับปัจจุบัน จึงสมควรที่จะมีการพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร เพื่อนำเอาหลักเกณฑ์กระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารมาบังคับใช้

2) ผู้เข้าร่วม Hearing เห็นด้วยในการนำเสนอกฎหมายเพื่อจัดทำร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรมีการปรับแก้ความหมายคำนิยามคำว่า “ชายไทย” ในเรื่อง สุขภาพจิต เพราะว่าการที่ปรากฏเป็นข่าวพบว่าทหารกองประจำการในปัจจุบันก่อเหตุความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากสุขภาพจิตไม่ปกติ เพื่อให้มีการตรวจสุขภาพจิตก่อนเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรปรับแก้ไขความหมายคำนิยาม ชายไทย หมายความว่า “ผู้ที่มีเพศเป็นชาย โดยสรีระและมีจิตใจเป็นชายที่มีสุขภาพจิตปกติ” ในมาตรา 4 (12)

- ควรมีการปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 5 วรรคแรก ในเรื่องการลงบัญชีทหารกองเกิน ให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเป็นภูมิลำเนาทหารนั้น จะส่งผลให้เกิดปัญหาก็คือ การพิจารณาถึงที่อยู่อันเป็นหลักแหล่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นสมควรปรับแก้ไขบทบัญญัติเป็น “บุคคลซึ่งต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนราษฎรของบุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบว่ามี การย้ายทะเบียนราษฎรภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ให้กลับไปลงบัญชี ณ ทะเบียนราษฎรเดิม” ในมาตรา 5 วรรคแรก

- ควรมีการปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 8/2 วรรคแรก ในเรื่องลักษณะงานที่เป็น การรับใช้ส่วนตัว เพราะว่าการกำหนดให้ใช้คำนี้จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความเกิดขึ้น

ซึ่งเมื่อพิจารณาเห็นสมควรปรับแก้ไขบทบัญญัติเป็น “ทหารกองประจำการมีหน้าที่เฉพาะงานที่มีลักษณะในทางการทหาร โดยแท้จริง และห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นใดให้ทหารกองประจำการทำงานในลักษณะที่นอกเหนือจากขอบเขตและภารกิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องปฏิบัติ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการละเมิดต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ในมาตรา 8/2 วรรคแรก

- ควรมีการปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 8/3 วรรคแรก ในเรื่องการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพ เพราะหากกำหนดให้การเข้าถึงหลักประกันสุขภาพนั้นครอบคลุมถึงครอบครัว จะส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นสมควรปรับแก้ไขบทบัญญัติเป็น “ทหารกองประจำการได้รับเงินเดือน สวัสดิการอื่นตามความเหมาะสม สวัสดิการต้องรวมถึงการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพ การพัฒนาความรู้ และการส่งเสริมวิชาชีพ” ในมาตรา 8/3 วรรคแรก

- ควรมีการปรับแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 28 ทวิ วรรคสอง ในเรื่องการตรวจสุขภาพจิตใจความเป็นชาย เนื่องจากหากไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสุขภาพจิตใจในความเป็นชาย จะส่งผลให้เกิดการตีความว่าในคำว่าจิตใจเป็นชาย ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นสมควรปรับแก้ไขบทบัญญัติเป็น “หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเลือกและวิธีการตรวจเลือก ซึ่งรวมถึงการตรวจสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์ และการตรวจสุขภาพทางด้านจิตใจเป็นชาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” ในมาตรา 28 ทวิ วรรคสอง

ข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้ การวิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นกฎหมายต้นแบบในการแก้ไขในมาตราต่าง ๆ ตามที่กล่าวมานี้

5. การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร

การพัฒนากฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหารมีโครงสร้างของกฎหมายทั้งหมด 11 มาตรา ประกอบด้วย

1) ส่วนที่เป็นการเพิ่มเติม

(1) เพิ่มเติมอนุมาตรา 4 (12)-(23) คำนิยามคำว่า “ชายไทย” “คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” “วิธีการคัดเลือก” “การฝึกอบรม” “การปฏิบัติหน้าที่” “ความรับผิดชอบ” “เจ้าหน้าที่สวัสดิการ” “สิทธิประโยชน์” “สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ” “สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ” “การปฏิบัติการ”

(2) เพิ่มเติมมาตรา 8/1 การฝึกของทหารกองประจำการที่จะได้รับแบบมาตรฐานเดียวกัน และกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมให้มีความชัดเจนในการกำหนด

หลักสูตร และอำนาจการฝึกทหารกองประจำการให้ได้รับความปลอดภัยตามหลักศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน

(3) เพิ่มเติมมาตรา 8/2 การกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ

(4) เพิ่มเติมมาตรา 8/3 สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการที่ควรจะได้รับ
อย่างเหมาะสมระหว่างปฏิบัติการ และเมื่อปลดกองประจำการ

(5) เพิ่มเติมส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ

(6) เพิ่มเติมส่วนที่ 2 ความรับผิดชอบของสัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์
ทหาร และครูฝึก

(7) เพิ่มเติมมาตรา 49/1 การกระทำความผิดที่เกิดจากการกระทำการทุจริตในการ
คัดเลือกคนเข้ากองประจำการ และการกระทำการด้วยวิธีทารุณ โหดร้าย หรือทรมาณ จนได้รับ
บาดเจ็บ อันตรายสาหัส หรือตาย

2) ส่วนที่เป็นการปรับปรุงแก้ไข

(1) ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 1 ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

(2) ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 2 วันบังคับใช้

(3) ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 5 การลงบัญชีทหารกองเกิน

(4) ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 28 ทวิ คณะกรรมการตรวจคัดเลือก และขั้นตอนการ
ตรวจสุขภาพ

(5) ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 44 อัตราโทษบุคคลไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน

(6) ปรับปรุงแก้ไขมาตรา 45 อัตราโทษบุคคลหลีกเลี่ยงไม่เข้ารับราชการทหารกอง
ประจำการ

การจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยรูปแบบการเกณฑ์ทหาร มีประเด็นเนื้อหาสาระที่สำคัญ
ในการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2516
โดยจะทำการแก้ไขเฉพาะมาตราที่ได้ปรับปรุงแก้ไข รวม 11 มาตรา คือ มาตรา 1 มาตรา 2 มาตรา 4
(เพิ่มเติมอนุ 12-23) มาตรา 5 มาตรา 8/1 (เพิ่มเติมมาตรา) มาตรา 8/2 (เพิ่มเติมมาตรา) มาตรา 8/3
(เพิ่มเติมมาตรา) มาตรา 28 ทวิ หมวด 7 บทกำหนดโทษ ส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบของผู้เข้ารับราชการ
ทหารกองประจำการ (มาตรา 42-49) (เพิ่มเติมเป็นส่วนที่ 1) มาตรา 44 มาตรา 45 ส่วนที่ 2 ความรับผิด
สัสดี คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก (เพิ่มเติมเป็นส่วนที่ 2) มาตรา 49/1
(เพิ่มเติมมาตรา)

ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยทำการเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า
“ชายไทย” “คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” “วิธีการคัดเลือก” “การฝึกอบรม” “การปฏิบัติหน้าที่”

“ความรับผิดชอบ” “เจ้าหน้าที่สวัสดิ์” “ครูฝึก” “สิทธิประโยชน์” “สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ” “สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ” และ “การปฏิบัติการ” และปรับปรุงแก้ไขการลงบัญชีทหารกองเกิน และเพิ่มเติมการฝึกของทหารกองประจำการ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมในการกำหนดหลักสูตรและหลักเกณฑ์การฝึกทหารกองประจำการ เพิ่มเติมขอบเขตแห่งหน้าที่ของทหารกองประจำการ เพิ่มเติมสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ และปรับปรุงแก้ไขคณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร อัตราโทษบุคคลที่ไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน อัตราโทษการหลีกเลี่ยง หรือขัดขืน และเพิ่มเติมการกำหนดโทษของเจ้าหน้าที่สวัสดิ์ คณะกรรมการตรวจคัดเลือกทหารกองประจำการ และครูฝึก

ร่าง
พระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

เหตุผล

โดยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ได้ถูกบังคับใช้มายาวนานจึงไม่เหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ อีกทั้งไม่ได้กำหนดความหมายของชายไทย ส่งผลให้เพศสภาพของการเป็นชายในอดีตแตกต่างจากปัจจุบันที่มีกลุ่มชายซึ่งมีความหลากหลายทางเพศที่โดยสรีระเป็นชายเหมือนชายทั่วไปแต่จิตใจกลับนิยมเพศชายเหมือนกันและมีชายหลายรายซึ่งได้แปลงเพศเป็นหญิง แต่ตามกฎหมายก็ยังถือว่าเป็นชายอยู่จึงต้องมีหน้าที่เป็นทหารกองประจำการมีความสอดคล้องกับปัจจุบัน จึงเห็นสมควรกำหนดค่านิยามชายไทย และเพื่อเป็นการบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจนจึงเห็นสมควรกำหนดค่านิยาม คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์ วิธีการคัดเลือก การฝึกอบรม การปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ สัสดี ครุฝึก สิทธิประโยชน์ สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ การปฏิบัติราชการ และกำหนดหลักเกณฑ์การลงบัญชีทหารกองเกิน วิธีการคัดเลือก การฝึกอบรมและการปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมีความเหมาะสมกับบริบทในการพัฒนาประเทศ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้เข้ารับการเกณฑ์ทหาร

ร่าง
พระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ ... พ.ศ. ....
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารเสียใหม่

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งมาตรา 26 ประกอบมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ....”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ชายไทย” “คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” “วิธีการคัดเลือก” “การฝึกอบรม” “การปฏิบัติหน้าที่” “ความรับผิดชอบ” “เจ้าหน้าที่สัสดี” “ครูฝึก” “สิทธิประโยชน์” “สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ” “สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ” “การปฏิบัติการ” ถัดจากคำว่า “นายอำเภอ” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497

“(12) “ชายไทย” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเพศเป็นชายโดยสรีระและมีจิตใจเป็นชายที่มีสุขภาพจิตปกติ

(13) “คุณสมบัติของผู้ถูกเกณฑ์” หมายความว่า ว่า การกำหนดลักษณะพิเศษประจำตัวของทหารกองประจำการสำหรับชายไทยซึ่งมีหน้าที่ต้องเข้ารับการคัดเลือกเกณฑ์ทหาร

(14) “วิธีการคัดเลือก” หมายความว่า กระบวนการคัดเลือกชายไทยเพื่อเข้าเป็นทหารกองประจำการ

(15) “การฝึกอบรม” หมายความว่า การพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติพร้อมทั้ง บุคลิกลักษณะทางทหารเพื่อให้ความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ทหารกองประจำการ

(16) “การปฏิบัติหน้าที่” หมายความว่า ขอบเขตและภารกิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้อง ปฏิบัติ

(17) “ความรับผิดชอบ” หมายความว่า การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากความบกพร่อง ต่อหน้าที่ในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร

(18) “เจ้าหน้าที่สัสดี” หมายความว่า ทหารซึ่งทำหน้าที่ในการคัดเลือกทหารกองประจำการ

(19) “ครูฝึก” หมายความว่า ทหารที่ทำหน้าที่ในการฝึกอบรมทหารกองประจำการ

(20) “สิทธิประโยชน์” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ตอบแทนแก่ทหาร กองประจำการ

(21) “สิทธิประโยชน์ระหว่างประจำการ” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ ตอบแทนแก่ทหารกองประจำการในระหว่างปฏิบัติภารกิจ 2 ปี

(22) “สิทธิประโยชน์หลังการปลดกองประจำการ” หมายความว่า สวัสดิการที่เป็นประโยชน์ ตอบแทนแก่ทหารกองประจำการเมื่อพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ทหารกองประจำการ

(23) “การปฏิบัติภารกิจ” หมายความว่า การทำตามหน้าที่ในระหว่างการเป็นทหารกอง ประจำการ

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 226 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2515 และให้ใช้ความ ต่อไปนี้แทน

“มาตรา 5 บุคคลซึ่งต้องลงบัญชีทหารกองเกิน ให้ถือเอาที่อยู่ตามทะเบียนราษฎรของ บุคคลเป็นภูมิลำเนาทหาร เว้นแต่หากตรวจพบที่มีการย้ายทะเบียนราษฎรภายในระยะเวลา 6 เดือน ก่อนการลงบัญชีทหารกองเกิน ให้กลับไปลงบัญชี ณ ทะเบียนราษฎรเดิม

บุคคลใดทุจริตใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบให้เกิดการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อให้มีการย้าย ทะเบียนราษฎร หรือเรียก รับ หรือยอมที่จะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น โดยสัญญา หรือวิธีอื่นใดว่าจะช่วยเหลือในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหารเข้ากองประจำการ จะต้องรับโทษตามหมวดความรับผิดชอบ”

มาตรา 5 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 8/1 8/2 และ 8/3 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการ ทหาร พ.ศ. 2497

“มาตรา 8/1 ทหารกองประจำการได้รับการฝึกแบบรวมการ โดยให้มีมาตรฐานการฝึก เดียวกัน หลักสูตรใช้ฝึกให้รวมถึงความรู้ด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สิทธิมนุษยชน ประเพณีทางทหารแบบสากล กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการทหาร รวมถึงหลักสูตรที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและอาชีพของทหารกองประจำการ

กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่ดำเนินการให้ทหารกองประจำการที่อยู่ระหว่างเข้ารับการฝึกได้รับการฝึกที่ชัดเจนรวมทั้งการให้ข้อมูลด้านการล่วงละเมิดสิทธิของผู้เข้ารับการฝึกกับความรับผิดชอบจากการฝึกด้วยวิธีการที่รุนแรงโดยไม่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งตรวจสอบได้จากองค์กรภายนอกที่จัดตั้งโดยปลัดกระทรวงกลาโหม

การฝึกอบรมทหารกองประจำการตามมาตรา ๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง”

“มาตรา 8/2 “ทหารกองประจำการมีหน้าที่เฉพาะงานที่มีลักษณะในทางการทหาร โดยแท้จริง และห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นใดให้ทหารกองประจำการทำงานในลักษณะที่นอกเหนือจากขอบเขตและภารกิจตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องปฏิบัติ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการละเมิดต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นข้าราชการ ให้ถือว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรง”

“มาตรา 8/3 ทหารกองประจำการได้รับเงินเดือน สวัสดิการอื่นตามความเหมาะสม สวัสดิการต้องรวมถึงการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพ การพัฒนาความรู้ และการส่งเสริมวิชาชีพ

กระทรวงกลาโหมมีหน้าที่จัดคัดเลือกให้ทหารกองประจำการซึ่งได้รับการฝึกครบระยะเวลาสามารถเข้ารับราชการในกระทรวงกลาโหมได้ และจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการทหารกองประจำการ

สิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการตามมาตรา ๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 28 ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิบัติฉบับที่ 300 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 28 ทวิ ให้ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดตามมาตรา 28 แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจเลือกขึ้นในท้องที่แต่ละจังหวัด เพื่อทำการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ โดยให้ประกอบด้วยนายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศไม่ต่ำกว่าพันโทหนึ่งคน เป็นประธานกรรมการ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งมียศหรือเทียบเท่าไม่สูงกว่าประธานกรรมการไม่เกินสองคน สัสดีจังหวัดหรือผู้แทนหนึ่งคน ซึ่งมีได้ประจำอยู่ในท้องที่จังหวัดที่ตรวจเลือกนั้น และนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันชั้น 1 สาขาเวชกรรม หนึ่งคน

หรือหลายคนเป็นกรรมการ ถ้าไม่อาจแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะดังกล่าวเป็นกรรมการได้ ก็ให้แต่งตั้งผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ แผนปัจจุบันชั้น 1 สาขาเวชกรรมแทน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน หนึ่งคน และผู้แทนประชาชนหนึ่งคน ตามที่กฎกระทรวงกำหนด

หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเลือกและวิธีการตรวจเลือก ซึ่งรวมถึงการตรวจสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์ และการตรวจสุขภาพทางด้านจิตใจเป็นชาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้อย่างหมวด 7 บทกำหนดโทษ กับมาตรา 42 ในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2516

“ส่วนที่ 1 ความรับผิดชอบ ผู้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ”

มาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2516 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 44 ชายไทยไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 16 หรือมาตรา 18 หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา 19 หรือไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา 21 หรือไม่รับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา 25

ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด ชายไทยนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินหรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตน แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2516 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 45 ชายไทยหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่นกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเอง

หรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 10 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ 2 ความรับผิดสถิติ คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก มาตรา 49/1 ในหมวด 7 บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497

ส่วนที่ 2

ความรับผิด สถิติ คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร และครูฝึก

“มาตรา 49/1 สถิติ คณะกรรมการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหาร กระทำการโดยทุจริต ในการคัดเลือกคนเข้ากองประจำการ หรือเรียก รับ หรือยอมที่จะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น โดยสัญญา หรือโดยวิธีอื่นใดว่าจะช่วยเหลือในกระบวนการวิธีการเกณฑ์ทหาร เข้ากองประจำการ

ครูฝึกกระทำการด้วยวิธีทารุณ โหดร้าย หรือทรมาณ ส่งผลให้ทหารกองประจำการได้รับบาดเจ็บอันตรายสาหัส หรือตาย

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสองให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้โดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี